

KAS PRAILGINO VIETNAME KARĄ IR KODĖL? Kas ką apgavo

— Hanojus prezidentą Nixoną ar atvirkščiai?

Sena taisyklė vėl pasikartojo: visos geros žinios iš Vietnamo pasirodo esančios neteisingos! Vos savaitė praėjus po triumfalinio prezidento patarėjo Henry A. Kissinger pareiškimo, kad taika jau čia pat (on hand) paliaubos ne tik nebuvo sudarytos, bet ir nebuvo žinoma naujų derybų dėl jų sąlygų data. Mat, Kissingeris susitarė su Hanojaus politbiuro nariu LeDuc Tho dėl paliaubų principų, kurie buvo išdėstyti 9 straipsniuose "Susitarimo dėl karo pabaigos ir taikos atstatymo Vietname". Komunistų užmačios buvo labai aiškos. Jie norėjo tą susitarimą paversti tuo pat, dar prieš rinkimus formalia sutartimi, kurios JAV laikytųsi, bet jie patys -- ne. Jieskaičiavo, kad Nixonas bus nuotaikų Amerikoje spaudžiamas tą sutartį pasirašyti ir ją tikrai pasirašys norėdamas laimėti rinkimus.

Nixonui, žinoma, būtų malonu susitarti dėl paliaubų dar prieš rinkimus, tačiau jo oponentas McGovernas šansai laimėti rinkimus buvo tokie maži, kad praktiškai paliaubos neturėjo nusverti rinkimų. Atvirkščiai, jis net galėjo turėti vilties laimėti bent dalies rinkimų simatijas aiškinamas jiems, kaip ketvirtadienio vakare per televiziją, kad:

"Mes norime taikos -- bet garbingos taikos, teisingos visiems taikos, ir pastovios taikos...

Mes pasirašysime susitarimą, kai jis bus teisingas. Nė viena diena anksčiau, nė viena diena vėliau".

Kartu jis išpėjo, kad ne tik amerikiečiai, bet ir visas pasaulis stebės rinkimų rezultatus, įskaitant ir Šiaurės Vietnamo

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vadus, kurie lauks atsakymo į sekantį amerikiečių klausimą: "Ar mes turime turėti garbingą taiką ar tik taiką kapituliacijai?"

Ko trūksta Kissingerio - Le Duc Tho susitarimui? Aplačiai imant jis geras, jei komunistai jo laikytųsi. Jei pavyzdžiui Šiaurės Vietnamas atitrauktų savo kariuomenes, kaip ten sutarta, iš Cambodijos ir Laosio, jie galėtų aprūpinti savosėburius pietiniame Vietname tik iš Šiaurės, per vadinamą demilitarizuotą zoną, kas nebūtų visai lengva ir patogiu. Cambodijoje ir Laose Šiaurės Vietnamas turi per 70.000 vyrų, kurie tik rūpinasi tuo tiekimu ir jo saugumu.

Pagal raidę šiaurės Vietnamas turėtų atitraukti savo kariuomenę ir iš paties Pietų Vietnamo, kur jie turi apie 140.000 vyrų. Tačiau jie dar niekada nebuvo prisipažinę, kad jie tokią kariuomenę ten turi! Jei komunistų kariai būtų tikrai atitraukti iš Laosio ir Cambodijos, tos armijos aprūpinimas būtų toks sunkus, kad jos dauguma turėtų būti atitraukta. Už tat JAV turi gauti rimtų garantijų, kad bent Laosas ir Cambodija iš tikrųjų bus paliktos ramybėje. Dar geriau būtų, jei Hanojus atitrauktų savo kariuomenę iš Pietų Vietnamo kaip reikalauja prezidentas Thieu. Ko reikia yra tik aiškus pasakymas, kad i atitrauktinų 'svetimų' kariuomenių iš Indokinijos skaičių įeina ir šiaurės Vietnamo kariuomenė, esanti už jo sienų.

Už tat nepaisant visų kliūčių kol kas dar galime būti optimistais. Komunistams nepasisekė apgauti Nixoną. At-

virksčiai, gavus iš jų principinį sutikimą, bus lengviau tartis dėl smulkmenų.

Vietnamo paliaubų sąlygos iškėlė idomų klausimų, kodėl dėl jų, bent iš principo, buvo sutarta tik dabar. Juk jomis duodamas šansas komunistams išgalėti pietiniame Vietname ir jei taip, kodėl paliaubos nebuvo sudarytos anksčiau, sakykim 1969, 1970 ar 1971 metais? Time magazinas, pavyzdžiui, net tvirtina, kad Nixonas padarydamas tokias pat nuolaidas kaip dabar galėjo panašaus susitarimo pasiekti anksčiau, nors sakosi ne turįs tam tvirtų įrodymų. Iš tikro, jei tikėti kaip Time bendradarbiai daro, kad pietinis Vietnamas negali išvengti komunizmo, šiauriniame Vietnamui seniai apsimokėjo susitarti dėl amerikiečių pasitraukimo ir laukti neišvengiamos istorijos eigos.

Iš tikro komunistų pagrindinis reikalavimas, kad amerikiečiai ne tik patys išsinešintų, bet dar ir patys pasišalintų dabartinę Saigono valdžią, kalba už tai, kad jie patys nebuvo taip tvirtai įsitikinę savo laimėjimu. Man atrodo, kad vien pragyvenimo lygis abejuose Vietnamuose yra toks didelis ir taip kalba dabartinės pietų Vietnamo santvarkos naudai, kad bent koks laisvas balsavimas išeis ne komunistų naudai. Dėl to komunistams būtų lengviau pašalinti Pietų pasipriešinimą nesavo, bet pačių amerikiečių rankomis. Už tat jie kariauvo ne dėl šanso užkariauti pietiečių simpatijas, bet dėl Pietų pavergimo užtikrinimo.

Logiškai tai veda prie paradoksalės prielaidos, kad Hanojus lengviau tikėjosi nugalėti amerikiečius negu.... gen. Thieu! (Nukelta i 2 psl.)

Prezidentas Richard M. Nixon, praeitą antradienį buvo perrinktas JAV prezidentu tokia milžiniška persvara, kaip reta Amerikos politinėje istorijoje. Už jį pasisakė 42 milijonai balsuotojų, kai jo oponentas McGovern tesurinko tik 26 milijonus. Ruošiant spaudai Dirvą, dar nebuvo žinomi pilni rezultatai, bet žinoma, kad Nixonas laimėjo 48 valstijose, gaudamas 511 elektorių, tuo tarpu McGovern išsilaikė tik 2 valstijose gaudamas 17 elektorių. Tas yra ženklas, kad visas kraštas remia Nixono vidaus ir užsienio politiką. Plačiau rinkimus komentuos mūsų politinis komentatorius Vytautas Meškauskas kitame Dirvos numeryje.

Australijos lietuviai ruošiasi Lietuvių Dienai

JONAS ZINKUS

Visų dėmesys ir jėgos dabar nukreiptos Lietuvių Dienų ruošimui, kurios prasideda tuoj po Kalėdų, didžiausiame Australijos mieste, Sydnėjuje. Tai beveik savaitę laiko trunkantis tautinis ir kultūrinis festivalis, vykstantis kas antri metai kitame mieste rotacine tvarka: Sydnėjuje, Adaleidėje ir Melbourne. Mūsų akimis žiūrint, tai lyg atlaidai, į kuriuos suvažiuoja daug, daug lietuvių, nors toli gražu, suvažiuosiu

skaičius tesudaro tik dalį to, ką sutraukia panašios šventės vykstančios Chicagoje. Mūsų skaičius nesiekia 2000 iš Australijoje gyvenančių apie 10,000 lietuvių.

Pradėsime pamaldomis, gruodžio 26 d., į kurias organizacijos atvyksta su savo vėliavomis. Pirmą kartą Lietuvių Dienų atidarymo pamaldose dalyvaus Sydnėjaus vyskupas Edward Kelly.

Tą pačią dieną bus atida-

roma meno paroda, kurioje su savo kūriniais dalyvaus mūsų iškiliai menininkai, žinomi toli už mūsų tautinių ir bendrai už Australijos ribų.

Sekantį dieną, gruodžio 27 d. N.S.W. krepšinio stadione įvyks oficialus L.D. ir Sporto šventės atidarymas. Čia su vėliavomis įvyks visi sporto klubai, dalyvaujant sporto šventėje. Trumpos atidarymo kalbos (tik lietuviškai), tautinių šokių šokėjų pasirodymas ir pradedamos tarpkultūrinės krepšinio rungtynės.

Tą patį vakarą įvyks jaunųjų talentų vakaras, vėliau — šokiai, pasilinksminimas.

Gruodžio mėn. 28 d. — Tautinių šokių vakaras. Jame pirmiausiai atskiros grupės pasirodys savo pasirinktais šokiais, o antroje dalyje — visos grupės šoks drauge sutartus tautinius šokius.

Dainų šventė (nuo kurių ir prasidėjo L.D. organizavimas ir plėtimas) bus gruodžio mėn. 29 d.; į ją pakviesta nemažai kitų tautybių svečių. Šventės programoje dalyvauja visi Australijoje veikia lietuvių chorai. Pradžioje pasirodys paskiri chorai, o vėliau dirigentams keičiantis dainuos moterų, vyrų ir mišrus

(Nukelta i 2 psl.)

ALT S-gos SEIMAS ĮVYKS DETROITE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba praneša, kad Detroito skyrius, vadovaujamas Jono Švobos, sutiko pas save organizuoti ateinantį S-gos Seimą.

Nustatyta, kad Seimas įvyks 1973 m. gegužės mėn. 26 ir 27 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį, Troy Hilton Inn patalpose.

Tai naujas ir puikus viešbutis, lengvai pasiekiamas. Iš Detroito aerodromo kas 30 min. eina specialus autobusas.

S-gos Valdyba iš anksto dėkoja Detroito skyriaus pirmininkui, visai valdybai bei visiems nariams ir tiki, kad sutelktinėmis jėgomis Seimas bus gražiai suorganizuotas ir sėkmingai pravestas.

Sis Seimas bus reikšmingas S-gos ir visos tautininkijos gyvenime. Todėl svarbu, kad jame dalyvautų visi Tarybos nariai ir kad jame būtų atstovaujami visi

skyriai su tiek atstovų, kiek jų pagal įstatus yra nustatyta.

Seime galės dalyvauti kiekvienas S-gos narys ir kiekvienas jai prijauciantis tautietis.

Apie Seimą iš anksto pranešama, kad atstovai galėtų laiku susitvarkyti su atostogomis, o skyriai pasirūpinti lėšų, jei kuriam atstovui reikėtų išlaidas apmokėti.

Kita informacija ir Seimo darbotvarkė bus paskelbta vėliau.

Po S-gos Seimo, kaip praneša Aleksas Laikūnas, Vilties Draugijos pirmininkas, ten pat gegužės 27 d., sekmadienį, įvyks Vilties Draugijos narių suvažiuojimas.

Reikėtų visiems pasistengti, kad tas 1973 metų S-gos Seimas liktu lietuviškame gyvenime vienu iš ryškiausių tų metų įvykių.

Australijos Lietuvių Dienoms rengti komitetas Sydnėjuje. Sėdi iš kairės: Vincas Kazokas, Genovaite Kazokienė, pirmininkas dr. Bronius Vingilis, Dajva Labutytė-Bieri, Pajauta Daukutė-Pullinen, Stovis Algis Bučinskas, Viktoras Šlinteris, Bronius Žalys, Vytautas Deikus, Jonas Zinkus, Algis Dudaitis, Anskis Reisgys, Bronius Stašionis, Stasys Skorulis ir Vladas Daudaras, Lietuvių Diena prasidės Sydnėjuje š.m. gruodžio 26 d.

Australija...

(Atkelta iš 1 psl.)

jungtinis choras į sceną su-traukęs apie 300 dainininkų. Gruodžio 30 d. vakare, su Adelaidės teatro "Vaidilos" atvežta J. Girmaus tragedija: "Stella Maris", bus užbaigti L.D. kultūriniai rengimai.

Tomis pat dienomis, rytais vyks sporto rungtynės daugelyje sporto šakų, įskaitant ir šachmatus. Paskutinią dieną iš iškilmėsių žaidėjų sudaromos Australijos lietuvių reprezentacinės komandos. Taip atlinki mūsų krepšinininkai lankėsi JAV ir Kanadoje, vykstant II-ram PLJ Kongresui.

Tris dienas trunka A. L. Bendorienės išrinktų Krašto Tarybos atstovų suvažiavimas. Jo metu išrenkami bendruomenės krašto valdomieji organai ateinančioms dviem metams.

L.D. metu įsiterpia ir kiti, mažesnės apimtys, suvažiavimai, kaip pav. studentų ir kt.

Šiais metais, dėl vakarų stokos iš L.D. programos buvo išleistas Literatūros vakaras. Vietos spaudoje tokiame organizatorių nutarimui buvo parodyta daug nepasitenkinimo. Aiškinamasi, sprendimas padarytas teikiant pirmenybę masiniams pasirodymams, o Literatūros vakarui atskiro pasiruošimo (ir repeticijų) nereikia, todėl ji lengva su-ruošiti bet kuriuo metu.

Lietuvių Dienoms Rengti komiteto iniciatyva ruošiamas Naujųjų Metų balius, kuris bus puošniamas Chevron viešbutyje, talpinančiame virš 1000 žmonių.

Romo Kalantos susideginimas ir lietuvių suruoštos demonstracijos Australijos miestuose, vietos gyventojams priminė tarptautinio

komunizmo tikslus ir plačiai iškėlė Lietuvos vardą. Pavergtų Tautų savaitėje, kurioje atstovaujamos už geležinės uždangos pavergtos tautos, vadovaujamos australų parlamentarų, visur kėlė lietuvių kovų už laisvę pastangas Lietuvoje. Visuose protestų susirinkimuose būdavo prisimenami ir dažnai tylos minute pagerbiami susideginusieji lietuviai.

Paskutinė didesnė lietuvių organizuota protesto demonstracija vyko Vakarų Australijos sostinėje Perth, spalio mėn. 1 d. Priešio protesto su savo tautinėmis vėliavomis prisidėjo nemaži skaičiai latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, čekoslovakų ir kroatų. Pamaldose, kurios vyko Pertho katedroje dalyvavo virš 1000 žmonių. Vėliau vykusiame protesto susirinkime, kurį atidarė Protestui ruošti komiteto pirmininkas Algirdas Statkus, kalbėjo Australijos federalinės valdžios ministeris R. V. Garland, senatorius I. P. Sims ir Vakarų Australijos universiteto politinių mokslų dėstytojas P. J. O'Brien. Jie pasakė gana ilgus ir turiningas kalbas.

Apie protestą plačiai rašė Pertho laikraščiai ir nemažai laiko skyrė viena Pertho televizijos stotis.

Adelaidės lietuvių teatras "Vaidila", spalio mėn. 28 d. statė adelaidiško aktorius ir visuomenininko V. Baltučio sukurta 3-jų veiksmų tragediją: "Šuolis į Laisvę". Veikalas vaizduoja Simo Kudirkos tragediją. Su šiuo veikalumi numatoma aplankyti ir kitas didesnes lietuvių kolonijas Australijoje.

Jau 1973 metais, sausio mėn. 3 d. prasidėda Liet. Skautų S-gos Australijos rajono skautų stovykla. Rajoninės stovyklos Australijoje vyksta kas antri me-

VYTAUTO ALSEIKOS 'IŠPAŽINTIS'

Dirvoje trumpai jau buvo rašyta, kad Vlko leidžiamo biuletenio Eltos redaktorius Vytautas Alseika išvyko į Lietuvą.

Dabar iš sovietinės spaudo sužinojome, kad jis apsisprendė ten pasilikti ir tuo

reiškėsi. Šiandien Lietuvos TSR Užsienio reikalų ministerijoje įvyko spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų susitikimas su žinomu Amerikos lietuvių žurnalistu Vytautu Alseika, kuris prieš tris savaites sugrįžo į Lietuvą ir pasiliko čia gyventi. V. Alseiką žurnalistams pristatė Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius. V. Alseika paaiškino savo motyvus, dėl kurių pasiliko gyventi Tarybų Lietuvoje, ir perdavė spaudai žemiau spausdinamą pareiškimą.

Kas prailgino Vietnamo...

(Atkelta iš 1 psl.)

Prielaidos, sunkiai suvirškinamos amerikiečių žurnalistams, kuriems atrodo, kad didžiausias amerikiečių priešas yra tik patys amerikiečiai. Juk Amerikos spaudoje retai kada užtikdavai pastabą, kad karo priešai iš tikro nori Amerikos pralaimėjimo ir tikrai prisideda prie jo prailginimo.

Už tat nenuostabu, kad pirmas, kuris ištiesė tą kryptimi pirštą, yra japonų kilmės komunistas S.I. Kayakawa, pagarsėjęs savo nenuolaidumu riaušiniams buvęs San Francisco universiteto prezidentas. Jis dabar teigia, kad Hanojus klaidingai įvertino amerikiečių nuotaikas. Kai Amerikos didmiesčiuose pasirodė studentai, šaukdami: "Ho, Ho, Chi Minh", Hanojuje tai buvo palaikyta daugumos nuostata. Iš tikro amerikiečiams karas buvo įgrisęs iki kaulo, tačiau tik mažuma buvo už pasitraukimą iš jo be "garbės" ar "veido" išlaikymo.

Komunistai klydo galvodami, kad savęs kaltinimo nuotaikos, išugdytos rinkinių intelektualų, išplatintos spaudos ir radio-televizijos, pasirinktos McGoverno savo šūkiais, atstovauja amerikiečių daugumos galvoseną. Kaip tik jie pamatė, kad klydo, jie skubiai pasirinko paliaubas, tikėdamiesi gauti geresnes prieš rinkimus.

Kas iš tikro prailgino karą -- klausia Hayakawa ir atsako: visų pirma protestuotojai prieš karą. Jie sakė komunistams, ko tie norėjo išgirsti. Toliau seka spauda, iškėlus ir išgarsinusi protestus, bet nutylėjusi daugumos pažiūras. Beprotėstų ir spaudos klaidinimo karas būtų seniai pasibaigęs -- teigia Hayakawa.

Sunku su tuo nesutikti. Žinia, negali visai užmiršti ir pasikeitusios tarptautinės situacijos, bendros taikingos atmosferos, sovietų ir kinų noro turėti gerus santykius su JAV. Bet tapusitine aplinkybe skatino prie paliaubų netik Hanojus, bet turbūt dar daugiau Washingtoną. Nes jei gali pakęsti komunistinį režimą Kuboje, kam kovoti prieš jį Indokinijoje?

reikalu padarė pareiškimą, kuri atspausdino beveik visą. Lietuvoje išėmą laikraščiai.

Štai ką rašo Komjaunimo Tiesa lapkričio 2 d. numerį:

Šiandien Lietuvos TSR Užsienio reikalų ministerijoje įvyko spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų susitikimas su žinomu Amerikos lietuvių žurnalistu Vytautu Alseika, kuris prieš tris savaites sugrįžo į Lietuvą ir pasiliko čia gyventi. V. Alseiką žurnalistams pristatė Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius. V. Alseika paaiškino savo motyvus, dėl kurių pasiliko gyventi Tarybų Lietuvoje, ir perdavė spaudai žemiau spausdinamą pareiškimą.

Toliau savo pareiškime spaudai Vytautas Alseika aiškinasi, kaip prieš 28 metus apleidęs Lietuvą ir atsidūręs Vakaruose.

"Nuo 1953 metų — su nežymiomis pertraukomis — iki paskutinio mėto aš dirbau vyriausioje Lietuvos išlaisvinimo komitete (VLIK) — pačioje konservatyviausioje lietuvių organizacijoje užsieny. Taip pat dirbau spaudos darbą ir redagavau eilę lietuvių spaudos leidinių Vakarų Vokietijoje ir JAV. Būdamas netoli nuo ideologinio puolimo prieš Tarybų Sąjungą organizatorių, aš per visus tuos metus beveik kasdien susitikdavau su pagrindiniais antitarybiniais išeivijos veikėjais, pastoviai žinojau ar bent nujausdavau jų sumanymus bei planus. Kai dabar, pralinkus tiek metų, prisimenu pirmuosius tos mano veiklos žingsnius, man nejučiomis darosi giliai skaudu, kad neturėjau teisingos politinės nuovakos. Tiesa, tą mano, kaip ir daugelio kitų, svetur atsidūrusių lietuviškos inteligentijos atstovų, laikyseną žymia dalimi apsprendė pats gyvenimo būdas Smetonos valdomoje Lietuvoje bei pokarinės emigrantų nuotikos Vokietijos stovyklų barakuose..."

"...Pirmą skaudų smūgį, kuris mane labai sukrėtė, patyriau 1953 metais. Tada iš dokumentų sužinojau, kad tokie stambūs politiniai vadai emigracijoje, kaip Stasys Lozoraitis, buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras (šiandien save laikęs "Lietuvos diplomatos šefu"), buvęs, jau miręs ilgametis VLIK pirmininkas prel. M. Krupavičius, K. Žalkauskas ir eilė kitų žinomų veikėjų turėjo slapstus ryšius su užsienio specialiomis tarnybomis.

Susipažindamas su kitais dokumentais, kurie man ryšius su mano tarnyba buvo prieinami, aš vis labiau įsitikinau, kad VLIK vadovai, skelbdamiesi esą dideliais patriotais, tuo tarpu žmogiskąją bei tautišką savigarbą pažeisdami, iš tikrųjų tarnauja ne lietuvių tautos idealams, bet Vakarų valstybių interesams, o tiksliau pasakius, yra tų kraštų specialiųjų tarnybų įrankiais. Vėliau aš priejau išvadą, kad JAV CŽV skatina antitarybinę emigracijos veiklą ir savo tikslams kovoje prieš TSRS ir Lietuvos TSR panaudoja lietuviškas organizacijas, kas, mano supratimu, prieštarauja oficialiai JAV vyriausybės politikai, kuri pastaruoju metu siekia suartėjimo su Tarybų Sąjunga..."

"...Kuo daugiau stebėjau "vadavimo" vadų veiklą, juo labiau man aiškėjo, kad, apleisdamas Lietuvą,

padariau tragišką klaidą. Man vis labiau aiškėjo mūsų išeivijos politikierių abejingumas tautai, kuris buvo bei tebėra dangstomas neapykanta naujai santvarkai mano tėvynėje ir Tarybų Sąjungai.

Visa tai pagaliau priverstė mane atvirai pažvelgti teisybei į akis bei iš pagrindų pervertinti Lietuvos "išvadavimo" sampratą. Tai drauge paskatino mano apsisprendimą: rasti naują vietą gyvenime, kad savo darbu galėčiau atitaisyti padarytą klaidą. Tai įmanoma tik Lietuvoje.

Mano apsisprendimą paskatino motinos ir draugų laišakai iš Lietuvos. Jų dėka patyriau daug tiesos apie mano gimtojo krašto gyvenimą, apie lietuvių kultūros ar ūkio bei gerovės augimą.

Galutinį mano apsisprendimą grįžti į tėvynę lėmė apsilankymas Tarybų Lietuvoje. 1970 m. rudenį aš aplankiau Kaune mirtinai sergančią motiną..."

"...Esu tikras, kad aš — ne paskutinis "sūnus paklydėlis", kuris beveik po 30 metų grįžta į tėvynę. Kaip ir aš, jie jau galėjo patirti, kad JAV tai nėra "aukso kraštas", nes jis išeiviams svetimas ne tik savo taria, ma laisve, labai anarchijai

artima, ne tik itin menku socialiniu aprūpinimu, ligoje ar senatvėje, bet ir, bent pastaruoju metu, neįaukia nuotaika to krašto miestuose, bauginančiu milijonus gyventojų apgaubusiu narotiku tvaiku ir šurpiu nusikaltimų bei rasinės neapykantos augimu. Neslepiu — ir tai turėjo įtaką mano apsisprendimui grįžti gimtojo žemėn.

Aš įsitikinęs, kad dvejojančių lietuvių išeivių yra ne tik JAV, bet Kanadoje, Vakarų Vokietijoje ir kitose šalyse. Ryžtingai nutraukdamas ryšius su politikieriais bei veikėjais, kurie savo veikla užsklendė man vartus į Lietuvą, esu tikras, kad labai didelė išeivių dalis nuo jų nusigrįžta, nors ir pavėluotai. Tik dėl inercijos, dėl sudėtingos vidinės aplinkos jie nedrįsta tai pasakyti viešai ir lieka antitarybinės išeivijos gretose. Dėl to tikiu, kad savo likiminiu apsisprendimu padedu ir tiems tautiečiams, su kuriais jaučiuos kartu klydęs.

Aš kreipiausi į tarybinę vyriausybę, prašydamas leisti man pasilikti nuolatiniame apsigyvenime tėvynėje, ir pasižadau padaryti viską, kad būčiau vertu Tarybų Socialistinės Lietuvos sąnumi.

Vytautas Alseika"

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1972.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai parinktus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir bus tikrai naudingi Jūsų giminėms.

MISRUS KALĖDINIS 1972.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis, vilnonės angliškos vyriškai eilutei medžiagos, vilnonė medžiaga sijonui, 3 jardi specialios storos crimplene medžiagos moteriškai eilutei, puikūs vyriški nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldinių ir 20 anglišku geriausios rūšies cigarečių. \$125.00.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1972.

Komplektas moteriškų nailoninių apatinių, arba vilnonių, gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardi sunkios crimplene medžiagos moteriškai eilutei, gražus moteriškas megstukas, 3 jardi vilnonės apsiaustui medžiagos, crimplene medžiaga suknelei. \$115.00

MAISTO SIUNTINYS 1972.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausiu baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. kvepančių pipirų, 3/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafes, 1 1/2 sv. razinkų, 1 1/2 sv. maišytų džiovintų vaisių, 1 sv. šokoladinių saldinių. \$35.00.

Taip pat, dedamame į šiuos arba kitus Jūsų rūbų užsakymus dalykus, kurie Lietuvoje yra labai naudingi ir vertingi.

Dirbtinio minkkailių paltui viršus \$40.00, nailoninio kailio paltui viršus \$25.00, vyriški arba moteriški nertiniai \$15.00, vilnonės skarelės \$5.00, nailono lietpalčiai \$12.00, nailoniniai marškiniai \$9.00, vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.50.

Taip pat priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir t.t.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E2, England.
Telef. 01 739 8734.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

JOURNEYMAN
PIPE FITTER — PLUMBER
EMPLOYMENT OFFICE OPEN
MONDAY THRU FRIDAY
8:30 A. M. TO 4:00 P. M.

APPLY

CHRYSLER CORPORATION
CHEMICAL DIVISION
5437 W. Jefferson
Trenton, Mich.

An Equal Opportunity Employer

(83-89)

LARGE ENGINE LATHE

Immediate opening for experienced operator qualified to set-up and operate from prints. Afternoon shift.

OPERATIONS CONTROL

Experienced in shop control systems, experience preferred but novice with industrial engineering or production control background will be considered. Night shift.

INSPECTION AND LAYOUT

Must have full knowledge of layout procedures and be able to read blue prints. Afternoon shift.

LESTER ENGINEERING COMPANY

2711 CHURCH AVE. CLEVELAND, O. 216-621-8814

(83-85)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRY'S MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

NĖRA KLIŪČIŲ VLIKUI PERSITVARKYTI

Pasirodo, kad VLIKas ne vien sujungia, bet ir išskiria. Dėl jo susiginčiojo du Chicago dienraščiai Naujienos ir Draugas.

Draugas, neginčydamas, o gal net perdėdamas VLIK nuopelnus, nelaiko jį nekinčiamu ir siūlo kai kuriuos pakeitimus, pavz. seniai mirusias ir neveiklias grupes pakeisti gyvomis, išieivijoje veikiančiomis organizacijomis.

Naujienos tokį Draugo siūlymą laiko VLIKo griovimu. Naujienoms VLIKas nekinčiamas ir nekeičiamas, o jo teisinė prigimtis aiški ir neginčijama.

Idomu, kad tiek vienas, tiek kitas laikraštis nelabai susivokia pačioje VLIKo istorijoje. Pirmosios sovietų okupacijos metais jokio VLIKo Lietuvoje nebuvo, kaip tai teigia Naujienos. Jis buvo sudarytas tik vokiečių okupacijos pabaigoje, 1943 m. lapkričio mėn., ir iš viso Lietuvoje teveikė apie pusę metų. Abu, tiek Draugas, tiek Naujienos klysta rašydami, kad VLIK 1944 m. nutaręs persikelti į Vokietiją. VLIKas niekad tokio nutarimo nebuvo padaręs ir niekur keltis iš Lietuvos nebuvo nusistatęs. Antrai sovietų okupacijai užėjus jis iširo ir nustojo veikti. Tik VLIKo užsienio delegatūros pastangomis VLIKas buvo atgaivintas Vokietijoje 1945 m. balandžio mėn. Kitaip sakant, vieton Lietuvoje išnykusio ir nustojo VLIKo, jis buvo atkurtas užsienyje. Taigi, iš esmės, tai buvo jau emigracijos padarinys, o ne krašto.

VLIKas Lietuvoje buvo sudarytas bendru politinių partijų ir kovinių organizacijų sutarimu, kurios bet kada ir bet kuriuos metu gali jį pakeisti kaip nori, jei tik gali dėl to susitarti. Vadovaujantis tuo principu VLIKas užsienyje jį sudarančių grupių sutarimu buvo jau ne viena, o koki dešimtį kartų keičiamas. Dabartinis VLIKas nuo Lietuvos VLIKo skiriasi kaip dangus nuo žemės.

Pirmas pakeitimas buvo padarytas tuoj pat VLIKą atkūrus Vokietijoje, jį sudarančioms grupėms sutarus jį praplėsti dar dviem buvusioms politinėms partijoms: Ūkininkų Partijai ir Ūkininkų Sąjungai. Ne dėl to, kad tos partijos buvo tokios svarios, kad jų būtina VLIKe prireiktų, bet todėl, kad V. Sidzikauskas kategoriškai atsisakė su VLIKu bendradarbiauti, jei jis būtų paliktas už VLIKo ribų, t. y. jai jis nebūtų VLIKo nariu.

LTS atstovas VLIKe B. Gaidžiūnas tada išpėjo, kad tokiu būdu pakeičiant Lietuvoje sudaryto VLIKo struktūrą sudaromas pavojingas precedentas įvairiems kitiems pakeitimams ateityje daryti. Antras pakeitimas buvo padarytas nutarus VLIKą praplėsti

dar dviem organizacijom: Mažosios Lietuvos ir Rytų Lietuvos (Vilniaus krašto) rezistenciniais sąjūdžiais, kurių Lietuvoje nebuvo ir kurie buvo sukurti išieivijoje. Vilniaus lietuviai aktyviai veikė Lietuvos pagrindėje, bet ne atskiru sąjūdžiu, o priklausydami bendroms Lietuvos politinėms grupėms ir organizacijoms, pvz.: M. Gudėnas LAF, vėliau LLA, M. Kraužlys — tautininkų sąjungai, J. Latvyas — valstiečių liaudininkų sąjungai ir pan.

Dar vieną pakeitimą VLIKas padarė išmesdamas iš VLIKo Nacionalistų partiją, nors vienintelis VLIKo narys miręs vokiečių nacių kalėjime buvo kaip tik Nacionalistų partijos atstovas VLIKe I. Kurklietis, pakeitęs K. Brunių.

Nacionalistų partijos veikėjai persitvarkė į LAS, kuris šiuo metu yra VLIKe atstovaujamas, nors formaliai yra įkurtas išieivijoje. VLIKe atstovaujama LRS taip pat formaliai įsteigta užsienyje. Pagaliau, greta Darbo Federacijos VLIKe dar atsirado Katalikų darbininkų sąjunga, kuri Lietuvos VLIKe visai nebuvo atstovaujama.

Laikui bėgant keitėsi pati VLIKo sąranga. Anksčiau VLIKui vadovavo jo prezidentas, kurį sudarė VLIKo pirmininkas, du jo pavaduotojai ir sekretorius. Vėliau buvo įkurta VLIKo Vykdomoji Taryba, kuri veikė kartu su VLIKo pirmininku. Dabartiniu metu VLIKą sudaro jo valdyba, taryba ir seimas, bet už tat jis neturi pastovaus pirmi-

Panaikines pačią nepriklausomą Lietuvos valstybę sovietinis okupantas kažin kodėl Vilniaus universitetą pavadino Vilniaus Valstybiniu Universitetu. Jo likimas sovietinėje okupacijoje rektoriui M. Biržiškai kėlė didelio susirūpinimo. Kai kurių fakultetų profesūra mėgino užbėgti už akių jų susovietinimo pavoju iš anksto sutardama ir išsiaiškindama dėl kelių ir būdų tuos fakultetus ir jų mokslo personalą ne tik išlaikyti, bet galimus pakeitimus pakeipti lietuviams naudinga linkme.

Iš esmės paėmus Vilniaus universiteto pertvarkymas, jo išplėtimas, pritaikymas ir pritaikinimas prie naujų

ninko. VLIKo tarybai pirmininkauja jo nariai iš eilės, o dr. K. Valiūnas šiuo metu tėra VLIKo valdybos, o ne paties VLIKo pirmininkas.

Tokiu būdu niekas neklūdo VLIKą sudarančioms grupėms bendru sutarimu VLIKą pakeisti ar papildyti kaip jos tai rastų tikslinga ir naudinga priimti naujas organizacijas ar pašalinti kitas, seniai neveikiančias.

Svarbu atminti tik du dalykus. Darant bet kokius pakeitimus išlaikyti patį politinį organą, jo nesuskaldyti ir nesugriauti. Antra — siekti tokio pertvarkymo, kuris VLIKo veiklą sustiprintų, padarytų ją paveikesnę, bet jos dar labiau nesu-

MYKOLAS BIRŽIŠKA VILNIAUS UNIVERSITETO REKTORIUS OKUPACIJŲ METAIS (3)

NESIBAIGIANČI KOVA, VARGAI IR RŪPESČIAI

STASYS ŽYMANČAS

okupacinių sąlygų praėjo be didesnių ar skaudesnių nuostolių lietuviškam

šo Mažoji Lietuvių Tarybinė enciklopedija, jis buvo ne tik nuo rektoriaus pareigų nušalintas, bet ir iš sovietų kompartijos

Visos prof. M. Biržiškos gyvenimas buvo išmąstytas ir iškėntas...

nepriklausomybiniam universitetui. Išskyrus atskiras skaudžias išimtis, kaip okupantų jau suimtus profesorius, buvusi teisingumo ministrą A. Tamošaitį ir buv. žemės ūkio ministrą J. Aleksą, pavyko apsaugoti ir išlaikyti beveik visą senąjį mokslo personalą ar jį net sustiprinti, pakvietus Teisės mokslo fakultetan buvusį Valstybės Tarybos nari, žymų Lietuvos teisės istoriką K. Jablonskį. Teisių fakulteto Ekonomijos skyrius pasinaudojo proga įgyvendinti seną svajonę įsteigti atskirą Ekonomijos mokslų fakultetą, kurio dekanu buvo paskirtas žymus ekonomistas mokslininkas, Amerikos lietuvių tautinės Sandaros steigėjas, Steigiamojo seimo narys ir buv. finansų ministras prof. A. Rimka. Teisės mokslų fakulteto dekanas pareigas įprasishtas pasiaukodamas su tiko prisiimti 1933-35 m. buvęs jo dekanas prof. Vaclovas Biržiška, kuris Humanitarinių mokslų fakultete įsteigus bibliografijos katedrą iš teisės mokslų fakulteto jau buvo galutinai pasitraukęs.

Komunisto Juozo Bulavo paskyrimas Vilniaus universiteto prorektorium mokslo reikalam Vilniaus universiteto rektoriaus M. Biržiškos darbo ir uždavinio neapsunkino, o faktinai palengvino, nes J. Bulavas perėmė iš jo nuolatinių, neišvengiamų ir nemalonių santykių pa laikymą su Vilniaus kompartijos komitetu, jo sekretorium Baltruška ir universiteto reikalais besirūpinančia drauge Zina.

J. Bulavas, rokiškėnas buvo senas komunistas, jau 1931 m. įstojęs Lietuvos kompartijon, bet jis taip pat buvo lietuvis. Vėliau, jau antros sovietų okupacijos metu, 1956-58 m. ėjęs universiteto rektoriaus pareigas, "už politinio pobūdžio klaidas", kaip ra-

viškose rankose buvo pirmas rektoriaus laimėjimas prieš staiga atkiutusius ir sukairėjusius Vilniaus rusus, lenkus, žydus bei jų spaudą, iš dalies net lietuvių, kuri reikiant reikalavo iš pagrindų perreformuoti "priešrevoliucinį, vienašališką nuteiktą" ir, žinoma, nacionalistiškai nusiteikusių, fašistinių ir smetoninių universitetą. Ypatinga neapykanta prieš lietuvių pasireiškė S. Jėdzychowski, vėliau trumpą laiką buvęs komunistinio Lenkijos režimo užsienio reikalų ministras. Rektoriui taip pat pavyko atilaikyti prieš buvusio Stepono Batoro lenkiško universiteto betarpiai ar per tuos pačius sukairėjusius ir sukomunistėjusius lenkus ir žydus keltą reikalavimą vieton iš Kauno perkeltų fakultetų atstatyti jų buvusius lenkiškus, ypač gamtos ir medicinos fakultetus.

Didžiausių sunkumų rektoriui sudarė ir ypač didelio nervų įtempimo iš jo pareikalavo naujų studentų priėmimas, jų atleidimas nuo mokesčio už mokslą ir stipendijų skirstymas.

Vietų fakultetuose pirmuosiuose kursuose tebuvo 700-800, tuo tarpu

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Spalio 9 šventę praleidę pagalvojome: ar ši diena liks visados mūsų sostinei minėti, kai lenkai Vilniaus daugiau nebevaldo? Atrodo, kad šventė mums jau liks. Tokiam savo perliui — čia nuo amžių lietuvių spalvinga istorija, mokslo židiniai ir meno lobiai — būtina yra bent viena diena metuose paskirti. O spalvis jau tėjo į tradiciją, jaugo pačiu gyviausiu laisvės dvidešimtmečiu, kai tiek apie Vilnių svajojom ir taip jautriai apdainavom! Vos artėja ruduo, tuoj mintis savaime krypta link Gedimino kalno viršūnės, kur savanoriai iškėlė Lietuvos valstybės vėliavą... Ir vaizduotėje atgyja daug paveikslų iš tolimų ir artimų laikų: kovos ir laimėjimai, didvyrių žygiai ir skaudūs praradimai, viltys ir širdgėlos... Ten mūsų tautos lopšys, ten sutelkti kultūros turtai, ten gyvybės semiasi lietuvių širdis. Todėl kasmet Vilnių minėti reikiška — savo dvasią stiprinti, kilniom idėjom gaivinti, viltimi kurstyti. O tėvynei esant okupuotai, Vilniaus dienos pobūdis itin reikšmingas, nes veda į tas pačias vėžes už laisvę kovoti, kaip ir anuomet pakilo Vilniuje lietuvių balsas ir susitelkė jėgos Vasario 16 akui apginti.

● Lietuva po lenkais išbuvo tik 20 metų, o prieš tai caro valdžioje net per 100 metų pavergta, tad kai kas svarsto, ar nuoseklu dabar taip pabrėžti Želigovskio smurtą, necary okupaciją? Vienas dalykas, daug reikiška labai jautriai mūsų tauton tėjusi ši spalio minėjimo diena. Antra, caro priespauda galop pamažu jau švelnėjo: spauda grąžinta, daugijoms leista veikti, rašijai kone laisvai išaugti. Prieš I Pas. karą tikrai Vilnius pražydo mūsų tautine gyvybe: teatrai ir koncertai, dailės parodos, seimai, laikraščiai ir kt. Nors be savos valstybės, bet ten sparčiai augo lietuviybė. O lenkai, vos Vilnių su kraštu pagrobė, pasiėgė daug žiauriau nei caras — visą mūsų kultūrinį darbą užsmagė ir vis piktyne persekiojo, kalino ir žudė nekaltus žmones. Irgi toji apgaulė: broliais vadino ir kvietė draugėn šlietis, tačiau slekė mūsų tautą brutaliai sumaikinti, nes mūsų istoriją ir kultūrą pasisavinti. Juk drauge kentėme caro priespaudą ir sykiu laisvę taip sunkiai atsikovojome, todėl taip skaudus buvo tie artimo kaimyno smūgiai pačiu blogiausiu laiku, vos atkuriant savą valstybę. Ir katalikybė mus rido draugėn, abeji buvome po bendrą Romos vėliavą, o jie smeigė durį mums iš užpakalio pasalingai, atimdami sostinę.

● 1973 m. bus Vilniaus 650 metų sukaktis (Vilniaus būta, gal net ir kaip mūsų karalių sostinė, ir anksčiau, tik istorinių rašytų žaltinių trūkstame). Savo garbingojo ir širdingai mylimo miesto žilą amžių ruoškimės įspūdingai atšvęsti. Ir ne tik Vilniaus krašto draugijos, bet visi aliai vienas sukrusime kuo svarbesniu pasireikšti. Meno kuriniai, dailė ir muzika, dainos, teatras, raštija tesušvinta Vilniaus temom. Politikai teišryškina Vilniaus vietą tautoje ir valstybėje, visos draugijos tesusikursto ta linkme ką nors atlikti, mokyklos teuždega savą jaunimą pamilti savo tautos širdį — nepalyginamąjį perlą Vilnių! Ir būtina subrukti jau dabar iš anksto, kad nebūtų paskui vien atmetini skubos mostai, o tikras, nuoširdus ir prasmingas pagerbimas. Tesupliska tautinio aukuro ugnis naujom žiežirbom ir — tesuriška mus dar glaudesniais ryšiais į bendrą garbingos giminės žemę, Vilnius tereikiška mūsų dvasinį gajumą ir džiaugsmą, mūsų tautinės gyvybės ir garbės viršūnę!

● Sukakties atveju reikėtų grąžinti Vilniui ir jo tikrąjį epitetą: Lietuvos karalių miestas! Ta pirmoji rašyta žinia — 1323 m. Gedimino raštas — kaip tik mini tenai esant lietuvių, rutėnų ir kitų tautų karaliaus būstinę (civitas regia). O ir istorikas A. Šapoka mano, kad net karaliaus Mindaugo piliis Voruta galėjo būti taip pat Vilniuje: "nuo Mindaugo ar net senesnių laikų" čia galėjo būti Lietuvos sostinė. Taigi, jau prieš istorinius laikus čia būta mūsų valstybės karalių. O mes įpratome vadinti kunigaikščių miestu, nors tas žodis yra naujadaras, atsiradęs ar ne 16 a., be to, gyvojo kalboje visai nebuvo populiarus, žmonėse neprigijęs lyg tik knygose, raštuose tevertotas. Todėl sukaktį švenčiant Vilnius vadintinas taip, kaip tuomet prieš 650 metų užrašyta: Lietuvos karalių miestas!

Mes prašome Jūsų surasti tik VIENĄ skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigų, gauna dovanų knygą.

Vilniaus universiteto rūmai.

Prof. M. Biržiška...

(Atkelta iš 3 psl.)

prašymų skaičius, daugumoj Vilniaus žydų ir lenkų, viršijo 3000. Kiekvieną jų rektorius M. Biržiška turėjo pats atydziai iš anksto peržiūrėti. Partija ir komjaunimas reikalavo, kad visų pirma būtų priimti darbininkų ir neturtingųjų valstiečių vaikai. Komjaunimo atstovai, žydai ir lenkai, taip pat reikalavo teisės patikrinti kiekvieną paduotą prašymą ir dėl jo pasisakyti. Lietuvius skautus, ateitininkus, jaunalietuvių, nepriklausomos Lietuvos aukštesnių valdininkų ir karininkų vaikus jie bendrai lai-

kė nacionalistais, smetonininkais ir fašistais, kuriems neturėjo būti vietos Vilniaus universitete. 30 hektarų ūkininko sūnus jau buvo buožės vakas ir vien todėl nepriimtinas.

Iš pradžios pats kiekvieną prašymą peržiūrėdamas, paskui juos specialioj komisijoj su fakultetų, švietimo komisarijato ir komjaunimo komiteto atstovais svarstydamas, vėliau iš naujo juos patikrindamas, rektorius grįždavo namo apie 2-3 val. nakties išvargęs ir galutinai išsemtas. Tačiau po sunkių ir varginančių pastangų jam pavyko

išvengti Vilniaus universiteto lietuvių studentų nustumimo į mažumą ir pasiekti tokių studentų tautybių santykį: lietuvių 50%, žydų 33% ir lenkų 15%. Tuo būdu iš 2000 suviršum studentų pusę sudarė lietuviai. Tai padėjo atsilaikyti prieš sutartinę lenkų ir žydų spaudimą Vilniaus universiteto dėstomąja kalseteto dėstomąja lietuvių kalbą pakeisti rusų kalba.

Baigus studentų priėmimą rektorius po kelias valandas kasdien kelių savačių bėgyje turėjo telefonu aiškintis su atmettais kandidatais, jų tėvais ar užtarėjais, kompartijos ir profsąjungų atstovais, raudonosios armijos karininkais, o ne kartą rektorate priimti nepatenkinuosius ar jų gimines iš eilės iki 100 ar 150 asmenų, kurių kiekvieną jis turėjo kantriai išklausti ir jam atsakyti. Neatlaikydamas nervų įtempimo jis kelis kartus buvo rektorate nualpęs.

Rectoriaus rūpesčiai ir vargai su tuo, deja, nesibaigė. Sekė spalio revoliucijos minėjimo rengimas, iš Maskvos atsiųstas prof. Novikovo inspekcinis vizitas ir į Maskvą išsuktos abiejų Lietuvos universitetų vadovybių delegacijos ataskaitinė kelionė, provokaciniais tikslais įvairių nagrinėjimų universitete rengimas, kaip antai Malenkovo pranešimo apie pramonės padėti Sovietų Sąjungoj ar Stalino konstitucijos svarstymas, kuriuose grupėmis paskirti turėjo dalyvauti visi profesoriai ir studentai.

Už visą tai tiesioginę atsakomybę nešė rektorius, kuris nors viską pats asmeniškai tvarkė, bet viskam lyg kokia ne matoma ranka vadovavo.

Jam rūpėjo, nors jis iš anksto apie tai niekam neprasitarė, kad Vilniaus universitetas dalyvaudamas Spalio revoliucijos minėjime ir jos eisenoje

mieste, išlaikytų lietuviškos mokslinės įstaigos rimtį ir ano meto nelietuviškame Vilniaus mieste, kuriame iš 200.000 gyventojų vargu ar buvo koks 10.00 lietuvių, pasireikštų lietuviškai, o ne rusiškai ir sovietškai.

Iš tiesų, universiteto choras iki pat minėjimo "nespėjo" išmokyti sovietinių ar tarybinių dainų ir koncerto programą sudarė lietuvių liaudies dainos. Prof. M. Romerio pagrindinė paskaita buvo grynai mokslinio, bet ne propagandinio pobūdžio. Universitetų rūmų, studentų bendrabučių sienas puošė lietuvių tautinių veikėjų ir rašytojų portretai, V. Kudirkos, Žemaitės ir kt. Nors lietuviai tesudarė pusę visų studentų skaičiaus, spalio eisenoj mieste universiteto kolonoje teskambėjo lietuviškos liaudies ar kariškos dainos, jų tarpe ypač populiari Maironio "Kur lygūs laukai, snaudžia tamsūs miškai...", kuri pranašavo nuo Prūsų šalies padangėmis besiritančius dūmus.

Žygiuodamas pro sovietinės valdžios ir kompartijos atstovų tribūną Lukiškių aikštėje universitetas į rusiškus sveikinimus atsakė tyla. Anot Vilniaus kompartijos sekretoriaus Baltuškos iš visų Vilniaus mokyklų universitetas pasirodė "blogiausiai".

Dėl to nekaltai nukentėjo iš pareigų pašalintas ūkio reikalams prorektorius prof. Z. Žemaitis, o pats rektorius susilaukė aštrių priekaištų ir buvo priverstas asmeniškai aiškintis partijos komite-

te. Savo ruožtu partijos ir komjaunimo universitete sušauktame ataskaitiniame susirinkime komjaunimo atstovai už

J. GRAUDA

Gardūs kūkiai – doleriai

Štai galime džiūgauti: Amerika susitarė su Tarybų Sąjunga likviduoti įkyrią, išisenėjusią skolą. Prižadėjo Tarybų Sąjunga kada nors atmokėti vienuolikos bilijonų skolą Amerikai.

Sena skola ne rona, negyja. Nuo Antrojo pasaulinio karo ta sena skola ir rakstis kulne neleido Amerikai išibėgėti rytų link. Štai, Tarybų Sąjunga prižadėjo kada nors sumokėti tą vienuolikos bilijonų skolą, atsiskaitant po 17 centų už kiekvieną 1943 metų žaliuką. Savaimė suprantama: doleris atpigo, doleris nebe tas, koks buvo anuo metu!

Tarybų Sąjunga pažadėjo kada nors atmokėti Amerikai seną skolą po 17 centų už dolerį, pastatiusi būtinas tokio sandorio sąlygas. Sąlygos nesudėtingos, bet Amerika privalo vykdyti tas sąlygas ne kada nors, bet tuč tuojau.

Sąlygos tokios: duok grūdų, duok bulvių, duok lengvos mašinerijos, duok sunkios mašinerijos, duok dujatiekį per Sibirą, duok rafinerijų kompleksus, duok naftos šulinių kasimo kranus...

-- Duok, duok ir duok... kartojo Dobryninas ir Gromyko, akyliai pastebėję, kad dolerių maišelis pratrūko ir doleriai žvanga, kaip kadaise jie žvan-gėjo Las Vegas kazinoose...

Už tą "duok ir duok" Tarybų Sąjunga pažadėjo atmokėti... kada nors!

Ak tas doleris! Toks gardus kūkis! Net tokiems specams, kaip Dobryninas ir Gromyko, varva seilės gardžius dolerinius kūkius užuodus.

tokį proletuvišką spalio revoliucijos minėjimo būdį žiauriai puolė universiteto ir fakultetų vadovybės ir studentų seniūnus.

Nestebėtina, kad rektorius M. Biržiška buvo įspėtas, jog Maskva rengianti Vilniaus universitete dideles permainas.

LAF vardu slaptaip informuotas apie greit įvyksiantį karą, apytikrią jo datą ir lietuvių pagrindžio ruošiamą sukilimą, M. Biržiška, paprastai visad labai santūrus, nebeišlaikė ir nelauktai pakartotinai išskeldamas rankas į viršų ir jas nuleisdamas sušuko: "bombos, bombos, kad tik greičiau, greičiau"...

(Bus daugiau)

EXPERIENCED
COLD-HEADER SETUP
AND OPERATORS
ROLLER MEN
For second shift. Need full screw.
Top wages & benefits
INTERNATIONAL SCREW
9444 ROSELAWN
DETROIT, MICH.
313-933-4700 (80-87)

JOURNEYMAN
MOLD MAKER
Or equivalent with leadership qualities. Must be able to handle all repair of new and used plastic injection mold.
Top area wages and benefits.
Apply in person
NAPCO PLASTIC
600 Filmore, Napoleon, Ohio
419-592-4053 (8490)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerei pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T. GAVĖJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VIŠI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape records) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE, FLOOR 21ST,
NEW YORK, N. Y. 10022
Tel.: (212) 758-1150/1

S K Y R I A I:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue ---- Tel.: 254-5456
New York, N.Y., 10011, 135 W. 14 St. CH 3-2583
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue542-1767
Boston, Mass. 02127, 389 West Broadway268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road884-1728
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W. 458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.365-5255
Hartford, Conn. 06114, Franklin Avenue246-9274
Lakewood, N. J. 08701, 241 Fourth St.363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.261-2994
New Haven, Conn. 06511, 1329 Boulevard562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street472-6387
Paterson, N. J. 07505, 60 Broadway345-2028
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street756-6766
Warren, Mich. 48092, 29200 De Quindre
1/2 Block North of 12 Mile Road751-6760/1
Woodhaven, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.441-4712
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street743-0440

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną —
— grįžta 1973 m. sausio 4 dieną.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ PRALEIS 11 DIENŲ.

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

KAINA TIK \$619.00

VYKSTANTIEMS IŠ CHICAGOS \$719.00
IR IŠ CLEVELANDO \$685.00

GRUPĖJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS.
NESIVĖLUOKITE!

Simulkesnių žinių ir registracijos reikalu
kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Massachusetts 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

NERVINĖ LIGA DEPRESIJA

Šio krašto spaudoje prieš keletą mėnesių buvo daug rašyta apie vieną nervinę ligą, būtent psichinę depresiją. Atmetus visus politinius faktorius vis dėlto būtų pravartu apie šią ligą dar kartą pakalbėti, nes ja sergančių yra daug žmonių, nežinint kokiame krašte jie gyventų.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse psichinė depresija sergančių yra apie aštuoni milijonai. Kas metai virš 250,000 tokių ligonių yra paguldomi į ligonines gydymui; kiti serga lengvesne forma ir būna gydomi gydytojų kabinetuose. Kodėl šia liga žmonės suserga mums nėra visai aišku, bet reikia manyti, kad depresija tai yra žmogaus nervinės sistemos reakcija į koki nors jaudiklį. Tuo jaudikliu gali būti įtemptas darbas, didelis pergyvenimas, didelis liūdesys, artimo žmogaus mirtis, staigus organizmo hormonų pakitimas, kaip klimakterinis laikotarpis arba pirmos dienos po gimdymo. Tokių jaudiklių įtakoje mūsų organizmo nervinė sistema reaguoja ir to išdaroje susidaro nervinė — psichinė įtampa. Šios nervinės reakcijos nėra pas visus vienodos, nes pati nervinė sistema nėra pas visus vienoda. Todėl vieni į tuos pačius jaudiklius reaguoja stipriau, kiti silpniau.

Nervinės — psichinės reakcijos skirstomos į tris grupes pagal jų stiprumą: lengva, vidutinė ir sunkia.

Lengva psichinės depresijos forma sergantis žmogus gali pats nesi jausti sergantis ir gali vesti savo kasdieninį gyvenimą. Pirmieji šios lengvos formos simptomai gali būti neryškūs. Pavyzdžiui, žmogui pradeda mažėti entuziazmas darbui, kurį jis anksčiau mėgo, atsiranda tingumo žymės tiek fiziniame tiek protiniame darbe. Vėliau toks individas pradeda vis daugiau ir daugiau trauktis nuo žmonių, nuostoja domėtis aplinka, sėdi dažnai vienas ir atsako į klausimus nenoriai ir trumpai. Dažnai kalba apie savo bevartiškumą ir gyvenimo beprasmiškumą. Jis kitiems gali atrodyti tik neurastenikas bei keistuoelis. Nežiūrint jo keisto elgesio toks individas gali gyventi ir be gydytojo pagalbos.

Vidutinė depresijos forma sergantieji apsieiti be gydytojo pagalbos negali. Toks ligonis turi labai ryškų norą pasitraukti nuo kasdieninio pareigų bei socialinio bendravimo. Jis nerodo jokio noro bet kokiame darbe, jis pradeda vis daugiau ir daugiau jaustis niekam nereikalingu ir nenaudinga: nustoja rūpintis savo gerbūviu, pasidaro apatiškas, atsiranda nemigos, pranyksta apetitas, svoris krenta ir jo organizmas pradeda disintegruoti. Liga

DR. D. DEGESYS

prograsuojant toliau, pas toki ligonį atsiranda "guilt complex", jis nustoja vilties pasveikti ir mintys pradeda sukintis apie mirtį.

Sunkia depresijos forma sergantis negali egzistuoti normalaus gyvenimo sąlygose. Jo realybės pojūtis pranyksta savęs kaltinimo jausmas būna toks stiprus, kad jis nebemato prasmės toliau gyventi ir galvoja tik apie savo kaltes ir nusižudymą. Tokia depresijos forma sergantisys reikalingas ligoninės gydymo.

Depresija yra gydoma psichoterapija, vaistais ir elektriniais šokais. Psichoterapijos bei vaistais gydymas gali tęstis apie 6 mėnesius, tuo tarpu gydant elektriniais šokais ligoniai pagyja greičiau. Vienu ar kitu būdu gydoma psichinė depresija yra pagydoma apie 90% atvejų. Pagydytas ligonis kasdieniniame gyvenime tiek savo elgsena, tiek galvose na nesiskiria nuo sveiko, bet patekęs į nervinę bei fizinių įtempimų sukeliančias gyvenimo sąlygas, jis gali vėl susirgti.

Kyla klausimas ar galima šios ligos išvengti, ir, jeigu galima, tai kaip reikia gyventi, kad ji nesusirgtum.

Normaliam žmogaus gyvenime būna liūdnų ir slegiančių nuotaikų, bet reikalingas pagerėjus, jos praeina. Tokios nuotikos nesiskaito ligomis ir jos nėra priskiriamos prie depresijos, lygiai, kaip tokiais atvejais atsiradusi lengvos formos depresija gali praeiti be gydymo. Yra pastebėta, kad žmonės, kurie nebėga nuo problemų, bet patys bando jas išspręsti, arba tie, kurie yra įpratę prieš savitvardos, dažniau išvengia šios ligos. Savo laiku esu skaitęs dr. F. S. Caprio patarimus, kaip žmogus turėtų tvarkyti savo gyvenimą, kad išvengtų nervinio sutrikimo. Šia proga aš juos ir noriu perduoti skaitytojams.

1. Neleisk savo jausmams ir emocijomstave valdyti. Turėdamas pro-

blemą nebijok ją išdiskutuoti su draugu arba pasitark su kompetetingu psichiatru.

2. Nežiūrint kaip blogai tau atrodytų tavo reikalais, išmok džiaugtis gyvenimu su kiekviena nauja diena.

3. Bandyk įtikinti save, kad tu pajėgsi nugalėti susidariusias gyvenimo kliūtis.

4. Kiekvieną kartą, kai jautiesi prislėgtas ar susigriaužęs ir galvoji negatyviai, pakeisk negatyvią mintį pozityvia.

5. Įprask būti kitiems naudingas.

6. Būk racionalus darbe ir imk atostogas bent vieną kartą metuose; jei gali dažniau, imk dažniau. Išmok juoktis ir džiaugtis gyvenimu.

7. Visada bandyk progresuoti kultūriniame, socialiniame, profesiniame ir dvasiniame gyvenime. Neužleisk savo fizinės išvaizdos, neapsileisk.

8. Niekada nebūk vienišas, nevenk žmonių. Nesivaržyk užvesti kalbą, kad ir su nepažįstamu. Dažnai žmonės būna nepažįstami prieš tapdami draugais.

9. Neužmiršk savo fizinės sveikatos ir bent kartą į metus apsilankyk pas gydytoją.

10. Visada bandyk turėti koki nors pozityvų tikslą ar projektą ir bandyk jį įgyvendinti.

OPERETĖ "SIDABRINĖ DIENA" DETROITE

Į Detroitą atvažiuoja Lietuvos Meno Ansamblio "Dainava" iš Chicagos ir stato trijų veiksmų operetę "Sidabrinė Diena". Muzika Broniaus Budriūno. Libretas — Anatolijaus Kairio. Atvažiuoja 80 dainaviečių ir 7 solistai. Operetę diriguos muzikas Petras Armonas. Režisierė — Zita Kevalaitė-Visockienė. Dekoracijos dailininko Jurgio Daugvilos. Chormeisteriai — Alfonsas Gečas ir Audronė Simonaitytė. Choreografija — Leokadijos Brazdienės. Akompaniatoriai — Marija Mondeikaitė-Kutz ir Manigirdas Motekaitis. Režisierės padėjėjai — Pranas Beinoras ir Jonas Ilčiukas. Ašvietimas — Česlovo Rukuižos. Tauti-

Lietuvių Meno Ansamblio "Dainava", kviečiamas Lietuvių Fondo Detroito vėjau komiteto stato operetę "Sidabrinė diena" Crestwood High School Auditorijoje, 1501 N. Beech Daly, Detroit, pusė bloko į pietus nuo Ford Rd., š.m. lapkričio 19 d., sekmadienį, 3 val., p.p. Z. Degučio nuotrauka

SIDABRINĖ DIENA KNYGOJE

Jurgis Gliuda

Pernai, gruodžio 11-12 d.d. Lietuvių meno ansamblio Dainava iškilmingai atšventė savo našaus darbo sidabrinę dieną. Tam puošniam jubiliejui ansamblio parūpino naują lietuvišką operetę, kurios pavadinimas lyg susisaukdamas su šventės turiniu, buvo Sidabrinė diena.

Tai smagi trijų veiksmų operetė. Pagal dramaturgo Anatolijaus Kairio libretą muziką parašė muzikas Bronius Budriūnas. Per savo debiutą operetė laimėjo publikos dėmesį, recenzijos buvo itin palankios. Atrodo, operetė pradeda savo kelionę mūsų scenoje. Pa-

statymą Detroito seks Pacifico pakrantė.

Savaime aišku, operetė nėra lengva pastatyti. Tikrai stambios kolonijos pajėgs įvesti į savo scenon. Dažnas lengvos muzikos mėgėjas lietuvis, gal būtų, negreit dar pamatys Sidabrinę dieną scenoje. Ir Dainava žengė prasmingą žingsnį pirmyn. Dainava išleido knygos formoje Sidabrinės dienos libretą. Šiomis dienomis leidinys išėngė knygų rinkon.

Tai pilnas operetės tekstas, kur įtraukta operetės turinio santrauka, geras analitinis P. Gaučio įvadas. Knyga originali savo antra dalimi. Tai Sidabrinė diena komedijos formoje. Tad knygos turinyje yra operetės tekstas (libertas) ir tapati operetė vaidintinėje formoje. Tarp dainuojamos ir vaidintinės formų yra natūralūs skirtumai (eiluotė arijų tekstai). Komedija labiau orientuota į scenos dinamiką, į žodinį turinį. Pirmoji ir antroji knygos dalys pagauna skaitytoją į dėstymo sūkurį ir, iki paskutinio puslapio, intriguoja jo dėmesį groteskinėmis iki sarkazmo situacijomis.

Kairys itin pastabus savo gyvenamojo laikmečio kritikas. Todėl ir šios komedijos — operetės turinys nėra neutraliai "operetinis", kur autorius pasitenkintų operetiniu trafaretu: donžuaniškumas, moteriškos "silpnybės", raguotas vyras, slapti pasimatymai ir, pagaliau, tyra meilė, kuriai visad simpatizuoja žiūrovas.

Davęs tokius veikalus, kaip Diagnozė, Viščiukų ūkis, Rūtos be darželių, Palikimas — Kairys išlieka visuomenės stebėtojo pozicijoje net operetės libreto tekste. Būtiniausią "neutraliai" operetę tekstą jis pripildė būdingu lietuviškai išsivyskai visuomenei turiniu. Tad į sceną įžengia kovos "dėl garbės", dėl tuščio garso, "baliavojimai", turtėjimo igeidžiai, esmės praradimas ir smulkmeniškumo hipertrofija...

Autorius paliečia visa tai be mažiausio kesinimosi būti didaktiku, bet

Moljerinis pamušalas veikale atsiskleidžia itin dinamiška slinktimi. Iš pirmųjų scenų auditorija suseka itin "painią" intrigą, kuri, atbulu bėgiu, atskleidžia personažų naivų pretenzingumą. Varžybų objektas, būdamas kartu universalinis, orientuotas į mūsų visuomenės atributus. Gal būtų Sidabrinė diena operetės formoje (dėl pastatymo sudėtingumo) bus retokas svečias mūsų scenoje, už tat komedijos formoje ji tikrai turėtų suvilioti mūsų dramos ansamblius.

SHEET METAL MECHANIC

LAYOUT MAN
PRESS BRAKE OPERATOR
WELDER

Second Shift
Full or Part Time

Experienced only need apply.
Profit sharing, paid hospitalization.

Apply in person

PROTOTYPE
FABRICATORS

10911 Briggs Rd.
Cleveland, Ohio

(84-90)

FABRICATORS
BRAKE OPERATOR
SHEAR OPERATOR
PLATE FITTER
MAINTENANCE MAN

Hourly with overtime
All fringe benefits

OVERBEKE-KAIN CO.

20905 Aurora Rd.
Warrensville Heights, Ohio
An Equal Opportunity Employer

(84-86)

Š. M. LAPKRIČIO 18 D., 7:30 V. V.

A. L. TAUTINĖS S-GOS NAMUOSE

484 EAST 4TH ST., SO. BOSTONE

R U O Š I A M A S

SPAUDOS VAKARAS.

Programoj aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS iš New Yorko su savo naujausia kūryba.

Vakarui vadovauja rašytojas STASYS SANTVARAS.

Parengimo pelnas skiriamas DIRVAI paremti. Prašome iš anksto užsisakyti stalus pas A. Griauzdę tel. 269-0365 ar Juozą Dačį tel. 288-9066.

WANTED EXPERIENCED
MACHINISTS
Must be able to work from blue prints
and close tolerance
also
Hydraulic valve assemblers with honing
experience.
Work in winter & summer sports
area. Steady work & working conditions.
OLMSTED PRODUCTS CO.
Aero Park Drive
Traverse City, Mich.
616-946-2450 (84-87)

Mūsų mielajam

VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI,

neseniai palaidojusiam savo mylimą brolių, o dabar liūdinčiam dėl savo brangios motinos mirties, nuoširdžią užuojautą reiškia

Picker X-Ray bendradarbiai
Clevelande:

**S. Lukoševičius, P. Vencius,
A. Kižys, A. Steponavičius,
V. Taraška, M. Aukštuolis,
J. Cijunskas, A. Rukšėnas,
A. Styra, A. Kazlas,
V. Šniuolis, A. Šaltenis ir
L. Baltakis**

Vargo ir skausmų dienas pabaigusi, užgeso Viešpatyje

**PAULINA
JOKŪBAITIENĖ-TIKNIENĖ.**

Jos sūnui, Lietuvių Skautų Brolijos Garbės Gynėjui v. sktn. VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI, marčiai ONAI ir anūkams MILDAI, RŪTAI ir LINUI reiškiamame nuoširdžią brolišką užuojautą

Clevelando Skautininkų Ramovė
ir
Pilėnų Tunto Vadija

A. A.

PAULINAI

JOKŪBAITIENĖ-TIKNIENĖ

Elizabeth, N. J. mirus, jos sūnui VYTAUTUI JOKŪBAIČIUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Sporto Sąjungos
Centro Valdyba
ir
Revizijos Komisija

A. A.

PAULINAI

JOKŪBAITIENĖ-TIKNIENĖ

mirus, jos sūnui VYTUI JOKŪBAIČIUI ir jo šeimoms nariams nuoširdžią užuojautą reiškia

V. ir A. Šenbergai
ir
Vl. Bacevičius

CLEVELANDO ŠAULIŲ PIRMOSIOS PAGALBOS KURSAI

Nuo spalio 8 d. iki spalio 29 d. Clevelande sekmadieniais šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose vyko medicinos pirmos pagalbos kursai.

Klausytojų skaičiui kursuose didėjant, paskutinį

sekmadienį buvo užimta erdvi šv. Jurgio parapijos salė. Užbaigta buvo įdomiausia, nes buvo demonstruojami sveikatai naudingi filmai.

Amerikos širdies Draugija gamina daug filmų apie širdies ligas ir vienas tokių

filmų buvo gautas iš širdies Draugijos ir pademonstruotas pirmos pagalbos kursuose. Nuo kraujo indų ir širdies ligų Amerikoje miršta labai daug vidutinio ir senesnio amžiaus žmonių. Širdies ligų demonstravime buvo parodyta, kad arteriosklerose, per aukštas kraujo spaudimas ir reumatas yra didžiausias širdies ligų priežastis. Filme buvo parodyta, kaip susidaro kraujo indų krešuliai, kurie vėliau užkemša širdies kraujo indų taip pat ir smegenų kraujo arterijas. Mažesnis kraujo krešulys širdies arterijose iššaukia širdies rimtus susirgimus, o esant dideliam krešuliui gaunasi staigi mirtis. Kraujo indų užsikimšimai su krešuliais, smegenų arterijose iššaukia paraližių kojų ir rankų, o didesniams kraujo indui plyšus ar užsikimšus, gaunasi staigi mirtis. 27 milijonai Amerikos gyventojų turi širdies ar kraujo indų ligas. Vyrai nuo 30 metų iki 59 metų širdies liga serga 4 kartus daugiau negu moterys ir moterys virš 60 metų širdies ligomis pradeda daug dažniau sirgti ir procentas širdies atakų susilygina su vyrų sirgimo nuoširdžiu.

Kursuose buvo pademonstruoti taip pat kiti 2 filmai, tai Amerikos Raudonojo Kryžiaus pirmoji pagalba. Šitie filmai buvo labai įdomūs, nes parodė kaip suteikti pirmą pagalbą laike širdies apalpimo, pirmą pagalbą nuo kūno šoko, pagalbą nuo nudegimų, sužeidimų ir nuo apsinuodijimų.

Kas pirmos pagalbos kursuose buvo dėstoma, tai filmuose kursų klausytojai pamatė kaip reikia praktiškai duoti pagalbą, kokias medžiagas, kokius vaistus tai pirmą pagalbą naudoti.

Clevelando šaulių dėka tokie pirmos pagalbos kursai buvo suorganizuoti pirmą kartą. Kursuose paskaitas skaitė dr. F. Mickevičius, dr. K. Pautienis ir dr. J. Stankaitis. Dr. Gata su šauliu K. Bruožiu demonstravo filmus. Kursuose buvo dėstomi patys gyvenime aktualiausi ir mediciniškai reikalingiausi atsitikimai ir pirmą pagalbą priemonės ir būdai. Buvo demonstruojamos visokios deguoniui duoti kaukės, taip pat parodyta visokie deguonio didesni ir mažesni metaliniai indai, kuriuos galima laikyti portfelyje arba moterų rankinuke. Tai labai praktiška kelionėje ir namie. Deguonio davimas priklauso ne tik ligoninei, bet jis

naudojamas jau labai daug ir namuose. Kursuose buvo dėstoma apie širdies apalpimus, kūno šokus, nusienuodijimus — vaistais, maistu ir chemikalais, kaulų lūžimus ir pirmoji pagalba. Kursų klausytojai su dideliu įdomumu klausė pirmos pagalbos paskaitas, statė daug klausimų ir prašė, kad tokie kursai būtų ruošiami ir ateityje.

Dr. K. Pautienis

• **Los Angeles Dailiųjų Menų Klubo** susirinkimas įvyko spalio 29 d. Pirmininkavo Juozas Balčiūnas-Švaistas. Pasidalinta nuomonėmis ir pasitarta dėl tolimo veikimo. Rašytojas Švaistas papasakojo apie Kaune veikusių literatų vietą Nedelniekus, ir 27 Knygos Mėgėjus.

• **Miami Beach** išnuomojami butai ir kambariai nupigintomis kainomis, su visais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

MACHINE HI-LO REPAIRMAN

Experienced repairman to do minor repair on propane operated Hi-Lo truck and stamping plant machinery. Steady work, generous fringe benefits including retirement.

**UNITED METAL
PRODUCTS CORP.**

8101 LYNDON
DETROIT, MICH. 48238
(313) WE 3-8750 (86-92)

**MICHIGAN PRECISION
INDUSTRIES**
8647 LYNDON AVE.
DETROIT, MICHIGAN
**PRESS OPERATORS
HI-LO DRIVERS
JANITOR**

**SHIPPING & RECEIVING
GOOD SALARY & FRINGE
BENEFITS.**
IF INTERESTED APPLY IN PERSON (86-92)

MACHINE ASSEMBLERS
Requires blueprint reading for building special machines. Own tools.
ALSO

**BRAKE & SHEAR
OPERATOR**

Must be able to do own layout work and read blue prints.

Full range of fringe benefits.

APPLY

UDYLITE CO.

MANUFACTURING PLANT
21441 HOOVER RD.
WARREN, MICHIGAN
An Equal Opportunity Employer (86-88)

**WANTED EXPERIENCED
DIE SETTERS**

Men with experience on eyelet machines or transfer presses required for rapidly growing company. Top wage rates, fringe benefits and overtime. Live in beautiful small town on Lake Michigan. Sent resume or call collect. 616-322-837.

TRANS-MATIC MFG CO.

445 W. 22nd St., Holland, Mich. 49423 (86-91)

P A D Ė K A

Mūsų brangiai sesutei-svainei
ALEKSANDRAI BRUŽIENEI
Klaipėdoje mirus, mūsų gilaus skausmo valandose pareiškusiems užuojautą spaudoje, laiškais, gyvais žodžiais ar užprašiusiems šv. Mišias, giminėms, organizacijoms ir visiems brangiems bičiuliams karščiausiai dėkojame.

Ona ir Alfonsas
Mikulskiai

P A D Ė K A

Šių metų liepos mėn. 5 d. mirė mano Tėvas
A. A.
JONAS VAITKEVIČIUS-VAITKUS
iš Angirių km., Josvainių valsč., Kedainių apskr.
Šių metų rugsėjo mėn. 20 d. mirė mano Mama
A. A.

ONA RUŠKIENĖ

iš Sasnavos miestelio, Marijampolės apskr. Abu palaidoti savo gimtinių parapijų kapinėse, Lietuvoje. Skaudūs metai mums abiem, skaudūs mūsų broliams, seserims, anūkams ir proanūkams Lietuvoje, Amerikoje ir Vokietijoje.

Nuoširdi padėka giminėms ir prieteliams už dalyvavimą pamaldose prisimenant mirusius. Ačiū visiems už pareiktas užuojautas spaudoje, laiškais ar asmeniškai. Ačiū už užsakytas Mišias

Nuoširdus ačiū priklauso Jonui Brazauskui už giesmes abejose Mišiose ir prof. A. Aleksiui už palydėjimą vargonais.

Stasė Rūškytė-Vaitkienė
Edmundas Vaitkus

Stratford, Conn.

A. A.

BRONEI GECEVIČIENEI

užbaigus skausmingą šios žemės kelionę, liūdintiems artimiesiems vyrui MYKOLUI GECEVIČIUI ir dukrai EDAI LIUTKIENEI su šeima reiškiu nuoširdžią užuojautą

Kazys Mildakis

A. A.

JONUI GRAUŽINIUI

mirus, liūdinčią brolių VYTAUTĄ GRAUŽINĮ širdingai užjaučiame

A. Keliuotis su šeima,
Rimas Keliuotis ir šeima,
Živilė ir Algis Modestai

A. A.

PAULINAI

JOKŪBAITIENĖ-TIKNIENĖ

mirus, jos sūnui VYTAUTUI ir marčiai ONAI JOKŪBAIČIAMS ir šeimai gilią užuojautą reiškiam

Algima ir Leonas
Dautartai

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114
TELEF. 621-6036

ARC WELDERS— Maintenance Electrician

All position ARC WELDERS to fabricate concrete mixer components for a new operation being set up in Indianapolis. Hourly rates with full line of benefits plans. Testing and interviewing Monday thru Friday.

At Challenge-Cook Bros. Inc.

4717 Massachusetts Ave Indianapolis, Ind.
Vogel Construction Location Phone 317-547-3572

Equal Opportunity Employer (86-86)

PAS AKADEMIKUS

Prof. R. ŠILBAJORIS atvyksta Clevelandan iš Ohio State universiteto ir su paskaita "Žodis ir Gamta" dalyvaus Clevelando Akademikų skaučių ir skautų Metinės šventės vakare.

"AUŠROS" mergaičių kvartetas iš Windsoro taip pat atvyksta. Kvartetas suorganizavo 1965 metais. Per tiek metų jau daug dainavo įvairių minėjimų ir banketų progomis. Aplankė visą eilę lietuviškų kolonijų.

Kvartetui vadovauja V. Tautkevičienė. Kvartetą sudaro: Dana Kozulytė antras altas iš profesijos mokytoja, Rūta Čerskutė 13 skyriaus studentė ir pirmas altas, Aldona Tautkevičiūtė antras sopranas ir Windsor universiteto studentė, Nijolė Giedriūnaitė pirmas sopranas iš profesijos muzikos mokytoja. Kvartetui akompanuoja: Kristina Puidaitė baigusi muzikos mokyklos akordeono klasę, aukso medaliu.

Po programos vaisės, šokiai ir dainos.

Vakaras rengiamas 1972 lapkričio 11 d., 7:30 v. v., šv. Jurgio parapijos salėje. Bilietai suaugusiems \$3.00, moksleiviams \$1.50.

VISI, visi maloniai kviečiami į šį įdomų vakarą atsilankyti ir praleisti keletą nuotaikingų valandų, studentiškoj dvasioj.

VLIKO SEIMUI
BESIARTINANT

VLIKO Seimui priimti Clevelande komisija intensyviai baigia atlikti visus parengiamuosius darbus. Seimo atidarymas bus šeštadienį, lapkričio mėn. 25 d., 10 val. Hollenden House viešbučio patalpose. Ten įvyks ir visi seimo posėdžiai, kurie yra atviri ir kuriuos pasekti yra kviečiami visi Clevelando lietuviai.

Seimo nariams pagerbti pobūvis-vakarienė yra rengiama šv. Jurgio parapijos salėje, kurią tinkamai šiai progai parengti ir dekoruoti sutiko dailininkas Petras Maželis, kurio skonis ir sugebėjimai šioje srityje yra žinomi ne vien tik ir mūsų visuomenei. Vakarienės še-

AKADEMIKŲ SKAUTŲ-ČIŲ CLEVELANDO SKYRIAUS
METINĖ ŠVENTĖ-VAKARAS

ši šeštadienį, lapkričio 11 d., 7:30 val. vak.

Mergaičių kvartetas "Aušra"

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE

Programoje:

1. Oficialioji dalis.
2. Prof. R. Šilbajorio paskaita "Žodis ir Gamta".
3. Meninė dalis, kurią išpildys "Aušros" mergaičių kvartetas iš Windsoro.
4. Vaisės, šokiai ir dainos.

Visi maloniai kviečiami į šventę-vakarą atsilankyti.

CLEVELANDO ASD IR KORP! VYTIS

mininkė — St. Urbanavičienė.

Kadangi salės patalpos yra ribotos, tai visi norintieji pokylyje dalyvauti kviečiami bilietus užsisakyti iš anksto. Bilietus įsigyti ir visas informacijas gauti galima pas Pr. Razgaitį — telef.: 442-9321.

LIETUVIŲ DIENOS
CLEVELANDE

Š. m. lapkričio 18 ir 19 dienos vertos ypatingo dėmesio!

Šeštadienį, lapkričio 19 d. vakare Naujosios parapijos salėje ruošiamas grandiozinis VAKARAS, kuriame programą atliks Chicago liet. meno ansamblis "Grandis". Atvyksta 50 asmenų grupė ir parodys "Lietuviškas vestuvės" (dainos, vaidyba ir tautiniai šokiai — kažin kas panašaus į liaudies operą). Rengia LB Clevelando Apylinkė.

Sekmadienį, lapkričio 19 d. Naujosios parapijos bažnyčioje bus iškilmingos šv. Mišios, per kurias giedos Čiurlionio ansamblis.

Sekmadienį, lapkričio 19 d. nuo 12 ligi 6 val. Naujosios parapijos salėje organizuojama didelio masto ir įvairi Clevelande gyvenančių menininkų paveikslų, gintaro bei medžio dirbinių paroda. Rengia LB Clevelando Apylinkė.

Clevelando lietuvių organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi rezervuoti tas dvi dienas aukščiau minė-

tiems parengimams, kad visiems lietuviams būtų nesutrukdyta proga solidarai ir gausiai dalyvauti Lietuvos Dienų įvykiuose. (pk)

• Clevelando neolituonai lapkričio 9 d. turėjo sueigą, kurioj išsirinko naują skyriaus valdybą ir aptarė korporacijos Neo-Lithuania 50 metų sukakties minėjimo suruošimą Clevelande.

• Ohio Lietuvių Gydytojų metinis susirinkimas įvyks š. m. lapkričio 18 d., 7 val. vak. Sheraton Inn-Hopkins viešbutyje.

MIRĖ PAULINA
JOKŪBAITIENĖ-
TIKNIENĖ

Po sunkios ligos lapkričio 30 d. Elizabeth, N. J. ligoninėje mirė Paulina Jokūbaitienė-Tiknienė. Giliam nuliūdime liko sūnus Vytautas Jokūbaitis, dvi marčios ir anūkai. Vytautas ir Ona Jokūbaitiai buvo nuvykę į Elizabethą rūpintis laidotuviomis.

Velionė Paulina buvo našlė.

• Inž Jonas P. Vaičaitis išrinktas Aeronautinių svarių inžinierių sąjungos (National Society for Aeronautical Weight Engineers Inc.) Akron-Canton skyriaus pirmininku 1972-1973 metams. Jis tarnauja Good-year Aerospace Corp., Akron ir nuo 1958 m. yra lėktuvų ratų ir stabdžių divizijoje (Aeroplane Wheel &

Brake Operations) kaip aeronautinių svarių ir spaudimų analistas (Aeronautical weight & Stress analyst).

Lietuvoj yra baigęs Šiaulių Mokytojų Seminariją ir P.L.P. Karo Mokyklą Kaune. Čia Amerikoje yra įsigijęs Engineering Associate Degree in Mech. Design Fenn College Clevelande. Be to dar studijavo mech. inžineriją Tri-State College, Angola, Ind.

PIETŲS

Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas, mokyklai paremti ruošia pietūs š. m. lapkričio 12 d., 11-3 val. p. p., Naujosios parapijos salėje. Visi maloniai kviečiami skaniai pavalgyti ir tuo pačiu paremti lietuvių išlaikymo židinį.

NAUJŲJŲ NAMŲ
AKCIJŲ DAR ĮSIGIJO

Dr. Jurgis ir Bronė Balčiūnai — 40 akcijų už 1040 dol.

John ir Louise Miklus, čia gimę jaunos kartos lietuviai — 20 už 540 dol.

Lithuanian Women's Club per Mrs. Hedwig Jakubs — 10 už 270 dol.

Adolf, ir Julia Šalkauskai — 6 už 162 dol.

Stasys ir Michalina Slabokai pirkė papildomai — 3 už 81 dol.

Clevelando meras Mr. Ralph Perk paaugojo Statybos Fondui 100 dol.

Namų statyba vyksta sėk-

mingai. Mūsų Namai auga. Kartu turi augti ir mūsų Fondas. Dar trūksta 41000 dol. Pasigendama akcininkų tarpe jaunos kartos lietuvių.

Kas dar myli savo žemę, tas Lietuvių Namus remia!

HOUSE FOR SALE

Large brick home, 3 bedrooms and 2 bathrooms on Kildeer Ave. Tel. 531-2527. (86-87)

CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS

LAPKRIČIO 11 D. Akademikų skautų ir skaučių metinė šventė.

LAPKRIČIO 12 D. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla paremti pietūs.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 25 ir 26 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis suvažiavimas.

Posėdžiai įvyks Hollenden House viešbučio patalpose.

GRUODŽIO 3 D. Clevelando miesto viešųjų įmonių departamento direktoriaus Raimundo Kudukio pagerbimas.

GRUODŽIO 3 D. Rodomio du filmai: "Į septintąjį dešimtmetį" ir "Dvyliką didžiųjų", Rengia Ateities Klubas.

GRUODŽIO 9 D. Koncertas Naujos parapijos salėje. Rengia Saleziečiams remti komitetas.

GRUODŽIO 10 D. Šaulių metinė šventė šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 17 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Kalėdų Eglutė.

SAUSIO 27 D. 8 val. vakaro Trečias Ateitininkų Jaunimo ruošiamas Literatūros Vakaras. Programoje: Aloyzas Baronas ir jaunimo pasirodymai.

VASARIO 11 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos rengiami pietūs.

VASARIO 11 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas, Rengia ALT skyrius.

KOVO 3 D. Čiurlionio Ansamblio rengiamas Užgavėnių šiu-pynys.

KOVO 24 D. Kaziuko Mugė Naujos parapijos salėje.

BALANDŽIO 1 D. Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla paremti pietūs.

BALANDŽIO 29 D. Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos tradicinis balus.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

SKILLED OR UNSKILLED MILL MANUFACTURE WIRER ROD AND STRIP STEADY WORK. HIGH PAY AND GOOD BENEFITS. Call 489-7211 (85-89)

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 18 D., 7 VAL. VAK.

rengiamas VAKARAS

NAUJOSIOS PARAPIJOS SALĖJE (18022 NEFF ROAD)

Scenoje matysime "LIETUVIŠKAS VESTUVES", kurias atvaizduos Chicago lietuvių meno ir tautinių šokių Ansamblis "GRANDIS" (atvyksta 50 šokėjų, dainininkų, artistų ir muzikantų).

PO PROGRAMOS — ŠOKIAI IR PASILINKSMINIMAS. GROS GERAS ORKESTRAS.

Kar. Juozapavičiaus Šaulių kuopos moterų sekcija laikys bufetą. Veiks ir baras. Bus loterija ir kitokių įvairių.

Bilietų kainos nuo 2 iki 6 dol. Pensininkams kainos papigintos. Vietas rezervuoti ar bilietus iš anksto nusipirkti galima pas R. Tatarūnienę tel. 531-5924 ir pas Gr. Kudukienę (tel. 486-5865).

SEKMADIENĮ, LAPKRIČIO 19 D. NUO 11 IKI 6 VAL. VAK.

Naujosios parapijos didžiojoje salėje ruošiamas įdomi

MENO KŪRINIŲ, GINTARO, MEDŽIO IR KITOKIŲ DAILĖS DIRBINIŲ

PARODA

TAM TIKRĄ DALĮ PARODOS EKSPONATŲ LANKYTOJAI GALES IŠ JŲ SAVININKŲ NUSIPIRKTI.

ĮEJIMAS Į PARODĄ LAISVAS.

Rengėjai, LIET. BENDRUOMENĖS CLEVELANDO APYLINKĖS VALDYBA ir talkininkai nuoširdžiai kviečia visus lietuvius, o ypač mūsų jaunuomenę dalyvauti šeštadienio vakare ir parodoj.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ ANKSTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SUNKIAI SUŽEISTA EISMO NELAIMEJE

Dail H. Žmuidzinienė

Spalio 20 d. apie 2:30 val. popiet Toronte dail. H. Žmuidzinienė ir Lietuvos gen. konsulė Kanadoje, beinančius kartu per kaimyninę prekyvietę, Stonegate Plaza, išliko didelė nelaimė. Automobilis neužvestu motoru riedėdamas nuo žulnūma (dvejų metų berniukui jo stabdžius atleidus) smogė į juos iš užpakalio. Ponia Žmuidzinienė pateko po mašina ir buvo sunkiai sužeista ir tebėra ligoninėje. Sveiksta. Gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas kažkaip laimingai išsprūdo iš po rato ir buvo pertrenktas ant žemės šalia mašinos ir tik smarkiai sutrenktas.

LIETUVIO KONSULATO CHICAGOJE VEIKLA

Nornt sudaryti apytikrą vaizdą, ką ir kuriose srityse šiuo laikmečiu dirba Lietuvos Konsulė Juzė Daužvardienė, teikiama skaitytojų darbu statistiniai daviniai ir darbų aptarimas pačios Konsulės žodžiais:

"Nuo šių metų pradžios iki spalio 7 d., Chicago konsulas yra gavęs 1,314 laišku-rastų. Iš Konsulato išėjo 1,200 laišku, rastų, informacinių leidinių. Interesantų ateina kasdien, įskaitant šventas dienas ir vakarus. Telefoninių paskambinimų daug — nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro. Interviu formoje esu suteikusi informaciją apie įvairiausius lietuviškus aspektus: politiką, istoriją, padėtį, papročius, folklorą, etc. studentams, mokytojams, laikraštininkams ir kitiems. Konsulatas paruošė nemažai projektų rezoliucijoms,

proklamacijoms, vertimų, oficialių laišku projektų ir pan. Mano kalendorius rodo, kad nuo metų pradžios iki šiai dienai užpildytos 46 lietuviškos datos, kur teko ne sykį ir po kalbėlę pasakyti. Nelietuviškuose, oficialiuose priėmimuose ar programose — dalyvauta 26 kartus. Ilgesnį paskaitą apie Lietuvą skaičiau Rotary Klubui (400 vyrų). Esu Konsularinio korpuso Ponių klubo narė, jų programų tvarkytoja, ir oficiali Chicago Konsularinio korpuso narė. Kiekvieną mėnesį tenka jų posėdžiuose dalyvauti. Susukta televizijos programa, kurioje su Maryte Kraučiušiene ir Elena Pius stengėmės reprezentuoti Lietuvą kuo gražiausiai. Iš atsiliepimų, atrodo, jog tai pavyko atlikti sėkmingai..."

• **ALT S-gos** Chicago skyriaus narių susirinkimas šaukiamas lapkričio 26 d., 4 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose — 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. Darbotvarkėje: įdomūs pranešimai, vertingos paskaitos, einamieji organizacijos reikalai. Nariai prašomi būtinai dalyvauti. Bus galima sumokėti nario mokestį.

• **Lietuvos kariuomenės** minėjimas šiemet Balzeke lietuvių kultūros muziejuje bus minimas lapkričio 19 d., 4 val. p. p.

Minėjimo programoje: invokacija, himnai, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę pagerbimas, keilių naujų naujų Lietuvos kariuomenės kūrėjų — Laisvės kovotojų paveikslų pakabinimas, paskaita ir kt. Įėjimas nemokamas.

Į šį tradicinį minėjimą visuomenė mielai kviečiama atsilankyti.

• **R. Nemickas**, iš Highland, Ind., užsiprenumeravo metams Dirva dviem asmenims.

Dėkodami už talką išsiuntė jam dovanų K. Karpius knygą Alpis.

• **Lietuvių Tautinės Sandaros Seimas** įvyks š. m. lapkričio 12 d., 11 val. ryto. Sandaros Centro namuose, 840 West 33rd Street, Chicago, Illinois. Kiekviena Sandaros kuopa prašoma išrinkti savo atstovus į šį labai svarbų Seimą.

• **Daiva Mongirdaitė-Richardson**, mūsų iškilioji solistė, akompanuojant komp. Julijui GAIDELIUI drauge su kompozitoriaus vedamu Bostono vyrų Sekstetu išpildys meninę programą, susidedančią iš gražiausių lietuviškų dainų kompozicijų ir operų arijų lapkričio 19 d. (sekmadienį), 3 val. po pietų Lietuvos kariuomenės šventės minėjime Bostono Lietuvių Piliečių Klubo III aukšto auditorijoje.

LVRS Ramovė Bostono skyrius kviečia visus lietuvius maloniai atsilankyti į minėjimą ir pasiklausti gražios muzikinės programos.

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

S. Vilinskas, Windsor.....	11,00
S. Kašeliūnis, Chicago.....	5,00
Č. Šadeika, Farmington.....	10,00
P. Balčiūnas, Hot Springs.....	5,00
O. Dailidienė, Syracuse.....	5,00
F. Janonis, Brockton.....	5,00
D. Mekdžiūsis, Long Beach.....	5,00
J. Tamošiūnas, Detroit.....	10,00
J. Liaukus, Woodhaven.....	5,00
J. Dačys, Dorchester.....	10,00
K. Miltakis, Detroit.....	5,00
A. Kavaliūnas, Cleveland.....	3,00
T. Meškauskas, Lansing.....	5,00
J. Mačiulis, Cleveland.....	10,00
K. Žygas, Cleveland.....	5,00
J. Krygeris, Cleveland.....	2,00
V. Dzigas, Omaha.....	5,00
J. Povilaitienė, Omaha.....	5,00
S. Skirmuntas, Kenosha.....	2,00
P. Bakūnas, Baltimore.....	2,00
P. Kūdūkis, Cleveland.....	10,00
L. Akmario, Lakewood.....	2,00
A. Grinius, Detroit.....	5,00
V. Usas, Birmingham.....	10,00
K. Daugvydas, Detroit.....	5,00
R. Pauliukonis, Parma.....	10,00
J. Zubrickas, Kankakee.....	10,00
J. Vaičiūnis, Akron.....	10,00
V. Višeikis, Chicago.....	20,00
J. Balčiūnas, Maspeth.....	5,00
E. Jakulis, Willoughby.....	2,00
A. Reklaitis, Chicago.....	5,00
A. Musteikis, Detroit.....	5,00
L. Ramančionis, Brooklyn.....	5,00
X.Y., Cleveland.....	10,00
J. Zostautas, Richton Park.....	5,00
J. Maurukas, Elyria.....	20,00
V. Apanius, Cleveland.....	10,00
K. Mažonas, Parma.....	10,00
J. Bartkus, Chicago.....	17,00
K. Arnastaitė, Geneva.....	5,00
V. Čerskus, Windsor.....	10,00
A. Mažeika, Los Angeles.....	10,00
L. Sagys, Lyndhurst.....	5,00
J. Rugienius, Detroit.....	10,00
I. Brazdžionis, L. A.....	10,00
A. Juodvalkis, E. Chicago.....	10,00
N. Linkus, Oak Lawn.....	5,00
E. Cibas, Milton.....	10,00
K. Pažeraitė, Cicero.....	1,00
D. Senikas, Monticello.....	10,00
K. Veikutis, Detroit.....	2,00
J. Baksys, Chicago.....	10,00
X.Y., Detroit.....	10,00
V. Izbickas, Westwood.....	5,00
C. Boghushas, Waterbury.....	10,00
V. Juodvalkis, Panorama City.....	10,00
P. Kaspariūnas, Rahway.....	2,00
J. Kučinskis, Warren.....	5,00
P. Damijonaitis, Cranford.....	10,00
B. Tiškus, E. St. Louis.....	10,00
J. Vaitkus, Toronto.....	10,00
P. Matukas, Rochester.....	10,00
E. Stėpas, Parma.....	10,00
G. Jušėnas, Cleveland.....	10,00
A. Statulevičienė, Weston.....	10,00
V. Stimburys, Willowick.....	5,00
S. Lazdinis, Euclid.....	10,00
A. Braškys, Sudbury.....	10,00
K. Pažemėnas, Burlingame.....	5,00
K. Virbickas, Phila.....	5,00
LŠST Kar, Juozapavičiaus Kuopa, Cleveland.....	15,00
V. Mažeika, Chicago.....	10,00
R. Grajauskas, Windsor.....	2,00

BALFo Chicago apskrities ir skyrių atstovai bei talkininkai, dalyvavę rudeninio vėjau atidaryme, Chicago Savings and Loan Ass., patalpose, klausosi paskaitos apie šalpos reikalingumą ir vargą patekusiems lietuviams. Nuotraukoje iš kairės: K. Januška, banko direktoriai Charles Beacham ir William Sebastian, M. Rudienė, garbės konsulė J. Daužvardienė, Kalba J. Jasaitis, V. Noreikos nuotrauka

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BUTĖNAS

• ŠIA APŽVALGĄ rašau Vėlinių dienos išvakarėse, kai šimtai lietuvių rinksis į bažnyčias bei kapines prisiminti savo mirusiųjų giminių, artimųjų bei draugų. Ne vienas savo mintyse ar maldose prisimins ir kenčiančią Lietuvą, prisimins tuos, kurie žuvo kovoję už šviesesnę, Lietuvos rytojų, kurie mirė ištrėmimo, koncentracijos stovyklose. Sakoma, kad dabar Lietuvoje Vėlinių diena tautos neoficialiai laikoma net tautine švente ir tą vakarą daugelyje kapinių, šalia religinių, išsilies ir tautiniai jausmai. Bet laisvųjų lietuvių padangėje šiais metais Vėlinių dienos žinios nėra labai gaudžiančios. Atstovai, grįžę iš Clevelando, kur vyko LB Tarybos sesija, pasakoja ten sužinoję ne linksmų žinių apie Valstybės Departamento išleistą paskutinį Europos žemėlapi, kur Lietuvai, Latvijai bei Estijai jau pridėtos nieko gero nežadančios TSR raidės. Esą, senesniuose žemėlapiuose tų raidžių nebūdavo. To išdavė ir Tarybos suvažiavimo surengta bei pasiųsta telegrama prez. Nixonui, kur pažadamas jo rėmimas rinkimuose, buvusi trumpa, net su pora reikalavimų prezidentui, kiek tai liečia lietuvių reikalus. Tuo tarpu Amerikos Lietuvių Taryba viešiuose pareiškimuose lietuvių spaudoje, atrodo, visu nuolankumu atsisakė prieš prezidentą, nieko iš jo nereikalaujama, o tik prašydama lietuvius balsuoti už Nixoną. Jaunojoje kartoje girdisi balsų, kad pirmą kartą Amerikos Lietuvių Taryba "susigrojo" su Maskva, nes Maskva pirmoji pabalsavo už Nixoną, o po to sekė ir ALT pareiškimas, ragindamas lietuvius balsuoti už Nixoną.

• SPALIO paskutinėmis ir lapkričio pirmosiomis dienomis Chicagoje viešojo grupės ekskursantų iš okup. Lietuvos, Jos tarpe buvo rašytojų, muzikų, o taip pat ir kolchozų bei vykdomųjų komitetų pirmininkų. Esą, komunistinė "Vilnis" svečiams suruošusi priėmimą, kuriame dalyvavo ir apie 20 naujų ateivių, o "Vilnis" redaktorius Jokubka nunegalavus, svečius iš okup. Lietuvos pasveikinęs vienas mokytojas iš naujųjų ateivių tarpo. Vakare svečiams menininkams iš okup. Lietuvos pas vieną Chicago lietuvių architektą buvęs ruoštas priėmimas, kur susirinkę ir bū-

relis laisvėje gyvenančių gyvūnų lietuviškos bendruomenės narių. Esą, ir šeimnininkai ir kiti svečiai nemaloniai pasijutę, kai rašytojus bei muzikus, atvykusius iš okup. Lietuvos atlydėję ne tik kolchozų bei vykdomųjų komitetų pirmininkai, bet ir "Vilnis" senutės. Tai žinia, kaip kai kad kurie ir labai laukiami svečiai iš pavergto krašto, vieni negali sau pasirinkti draugų bei kompanijos, o yra sektuojami tų, su kuriais tenori draugauti gal tik "Vilnis" seneliai. Taip pat teko girdėti, kad tos ekskursijos dalyviai — muzikai Klova ir Gaudrimas — aplankę ir mūsų muzikos patriarchy prof. J. Žilevičių. Dar praėjusį pavasarį pas prof. J. Žilevičių teko matyti oficialų, berods, to paties muz. Gaudrimo pasirašytą raštą, kur mūsų muzikos patriarchas buvo kviečiamas atvykti į Lietuvą ir būti Lietuvos Kompozitorių s-gos svečiu. Bet, kadangi šalia Kompozitorių s-gos atstovo, buvo ir ryšių su užsienio lietuvių d-jos atstovo parašas, (o ta draugija jau Maskvos [rankis], prof. J. Žilevičius už kvietimą padėkojo, bet juo nepasinaudojo.

• NAUJAS SKAUTŲ ansamblis įsisteigė Chicagoje Lietuvių Skautijos vadovų skautams paskelbtųjų Jaunimo metų proga. Skautų ansamblį sudaro apie 80 vaidintojų bei šokėjų, o šalia jų yra dar ir kelias dešimt choristų. Pirmasis naujojo skautų ansamblio pasirodymas įvyks lapkričio 12 ir 19 d.d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Spektaklių programa susidės iš dviejų dalių. Pirmojoje dalyje mažiesiems bus parodyta scenoje "Pušos pasaka", o antroje dalyje montažas, mokyti, I. Šerelienės parašytas pagal Čiurlionio "Karnalių pasaką". Montažo pagrindinis motyvas: kaip gyva yra pasaka, taip gyva bus Lietuva jos vaikų širdyse. Į montažą, šalia žodinio teksto bei eilėraščių, įvesta tautiniai šokiai, J. Puodžiūno studijos baletas, dainos ir gyvasis paveikslas, kurį sudarys visų keturių gyvų Chicago skautų tuntų atstovai. Ansamblio kūrimo idėja gimė skn. P. Nedo asmenyje. Ansamblio vyr. vadovė yra J. Bobinienė, Chicago Lietuvių Operos narė. Režisuoja ją mokyti, I. Šerelienė ir J. Mikulaitienė, atsakingas už dekoracijas yra A. Dapkus, garso efektus tvarko F. Daukus, apšvietimas K. Cijūnėlis ir Č. Rukui-

žos, grimas — G. Talandienė. Pasitinkant naujojo ansamblio premjerą, linkim visiems išsivermės bei pasisekimo tikėdamiesi, kad per abi dienas salė bus pilnutėlė jau vien dėl to, kad skautijos šeima Chicagoje yra tikrai didelė.

• ŠALIA NAUJOJO skautų ansamblio vėl žinia, kad steigiamas ir naujas Jaunimo centro choras, kurs daugumoje apjungs moksleivius bei studentus. Naują chorą staigri ėmėsi Jaunimo centro vicedirektorius kun. A. Kezys, chorui vadovauti pasikvietęs muz. Faustą Strolia. Kiekvieno naujo meno vienete gimimo reiškinys yra džiuginantis faktas. Bet kartais iškyla ir tam tikrų klausimų? Kaip ir šį kartą. Ar bereikia Chicago naujo lietuviško choro, kai pvz. "Dainavos" ansambliai ar to paties muz. F. Stroliaus vedamam Lietuvos Vyčių chorui labai trūksta prieauglio iš jaunimo tarpo. Ar negeriau būtų, kad tas jaunimas, kuris ateis į Jaunimo centro chorą, įsijungtų į "Dainavą" arba Lietuvos Vyčių chorą, juos sustiprindami. Berods, choris-ty perteklių turi tik Lietuvių Operos choras ir, gal būt, muz. V. Baltrušaičio vadovaujamas Marquette Parko liet. parapijos choras. O kitiems chorams balsų trūksta. Merginų ypač trūksta plačiai žinomoms ir per eilę metų gerai visuomenėje užsirekomendavusioms muz. A. Stephens vadovaujamoms "Aidutėms".

• PRIEŠ KIEK laiko "Drauge" matėm reklamę žinutę, kad "Dail. X (ten duota ir pavardė) paaukojo L. Fondo loterijai puikų, didžiai vertingą savo kūrinį — paveikslą, kurį laimingo bilieto savininkas laimės spalio 28 d. LF baliuje". Žinant, kad žinutėje minimas Lietuvių Fondas (arba Milijoninis) yra pati aukščiausia išėvijoje meninė kūryba bei mokslinius ir ypač lituanistinius darbus puoselėjanti bei finansuojanti įstaiga, keista, kai kuris ten įstaigos raštininkas, kad ir reklaminiame žinutėje, imasi net aukšurnio recenzento pareigų, dalininko kūrinį įvertindamas kaip "puikų, didžiai vertingą" vien už tai, kad dailininkas paveikslą paaukojo ne kam kitam, o Lietuvių Fondui. Kas po tokios pristatymo belieka pasakyti meno kritikai, suprantančiam kūrinį meninę vertę?

ŠVENTARAGIS

Seniai visų laukta knyga jau išėjo iš spaudos.

Tai naujas VYT. ALANTO istorinis romanas iš Mindaugo laikų. I tomas 408 psl. Kietais viršeliais 6 dol., minkštais — 5 dol. Aplankas dail. T. Valiaus.

Tai knyga, kurią pradėjus skaityti, negalima atsitraukti, kol nebaigiamas paskutinis puslapis.

Paskubėkite įsigyti knygą pas platintojus ar tiesiog Dirvoje.

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man V. Alanto romaną šventaragis I tomą.

Pavardė ir vardas

Adresas

PRINTING PRESSMEN

For night shift on Miehle 36 and Harris LXD offsets. Must know color and have ability to do quality printing. Union shop with all premiums paid for Blue Cross and Blue Shield for employees and family. Sick and accident insurance. Vacations and holidays paid. Full time plus overtime.

KALAMAZOO LABEL COMPANY
321 W. Ransom St.
Kalamazoo, Mich. 49006
Phone 616-381-5520
ask for Mr. Holmes.
(65-91)